

Samen kan ook anders

BELEIDSPLAN ETNISCH-CULTURELE DIVERSITEIT
2012-2014

Guy Reynebeau
Schepen van Welzijn & Gezondheid

Voorwoord

*“Gent, een scheppende stad, die door een doorgedreven bundeling van alle creatieve krachten een voortrekkersrol speelt bij de ontwikkeling van een duurzame, solidaire en open samenleving.”
(Gentse stadsmisssie – Gent 2020)*

Gent is een **tolerante en sociale stad**, een stad die zijn 245.000 inwoners maximaal kansen wil geven om zelfstandig en volwaardig aan de samenleving te participeren.

Die inwoners worden in toenemende mate divers. De Gentenaars hebben steeds meer een herkomst die ver buiten de landsgrenzen ligt. Het buitenlandse migratiesaldo van Gent is nog nooit zo hoog geweest als in de periode 2007-2010. De immigratie krijgt ook een uitgesproken Europese dimensie. Zo vormen in Gent de Bulgaren de grootste groep inwijkelingen.

Voor een middelgrote stad als Gent blijft die toenemende diversiteit een belangrijke uitdaging. Hoe slagen we er met zijn allen in om goed samen te leven in het licht van Europese en wereldwijde evoluties die zich soms ontzettend snel voltrekken?

Wie zich in Gent vestigt, moet volop **kansen** krijgen om zijn talenten te ontwikkelen. Hij of zij moet kunnen rekenen op een kwaliteitsvolle dienstverlening. Elke vorm van uitsluiting moeten we krachtig bestrijden.

Ieder individu respecteren, ongeacht origine, huidskleur, religie of sociale status vormt het uitgangspunt van een solidaire samenleving. Meer nog, het recht op gelijke behandeling is het fundamentele uitgangspunt van onze grondwet. Dit discriminatieverbod schept de ruimte voor burgers om in vrijheid te leven.

Anderzijds is het ook een realiteit dat de vrijheid van een individu stopt daar waar de vrijheid van een ander begint. Naast rechten, zijn er dus ook plichten en regels waar we ons allemaal best aan houden.

Zo mag verwacht worden dat iedereen **inspanningen** levert om de Nederlandse taal te leren. Eenvoudigweg omdat het de officiële taal is, de dagdagelijkse communicatie mogelijk maakt én de kansen op maatschappelijke emancipatie natuurlijk grondig verhoogt.

Gent wil een **open en solidaire stad** zijn en blijven. Kenmerken als ruimdenkendheid, verdraagzaamheid, vrijheid en gastvrijheid, draagt Gent hoog in het vaandel. Een solidaire samenleving zorgt er tevens voor dat we één geheel vormen, waarvan de som meer is dan de delen.

In dit beleidsplan wordt ook meer dan in het verleden aandacht besteed aan het **samenleven in diversiteit**. De diversiteit in de Gentse samenleving is immers een feit. Diversiteit vraagt aanpassing: aanpassing van de nieuwe Gentenaar die hier een toekomst wenst op te bouwen, maar ook aanpassing van de oude Gentenaar die zijn of haar stad ziet veranderen.

De kwaliteit van de leefbaarheid in de wijken kan het best worden afgemeten aan de wijze waarop mensen er elke dag met elkaar omgaan. Vele zaken maken die omgang soms moeilijk. Dit beleidsplan gaat de uitdaging aan om samen met bewoners, in wederzijds respect, blijvend op zoek te gaan naar gemeenschappelijkheid en dialoog.

Ik ben er van overtuigd dat Gent, samen met de Gentse inwoners, op deze wijze haar voortrekkersrol bij de ontwikkeling van een open en solidaire samenleving nog kan versterken.

Guy Reynebeau
Schepen van Welzijn en Gezondheid

Inhoudsopgave

Voorwoord	p. 1
Inhoudsopgave	p. 2
Structuur en opbouw van het plan	p. 5
Hoofdstuk 1: Uitgangspunten van het Gentse integratiebeleid	p. 6
1. <u>Het decreet betreffende het Vlaamse integratiebeleid</u>	p. 1
1.1. De gehele samenleving als doelgroep	p. 6
1.2. Het driesporenbeleid: toegankelijkheid, emancipatie en samenleven in diversiteit	p. 6
1.2.1. <i>Het beleidsspoor 'toegankelijkheid'</i>	p. 7
1.2.2. <i>Het beleidsspoor 'emancipatie'</i>	p. 7
1.2.3. <i>Het beleidsspoor 'samenleven in diversiteit'</i>	p. 8
1.3. Inclusief beleid	p. 8
2. <u>De centrale waarden van het Gentse integratiebeleid</u>	p. 8
2.1. Gelijkwaardigheid	p. 9
2.2. Actief pluralisme	p. 9
2.3. Zelfredzaamheid	p. 9
2.4. Participatie	p. 9
2.5. Kritische zin	p. 9
3. <u>De rol van de Integratiedienst</u>	p. 9
Hoofdstuk 2: Prioriteiten van het Gentse integratiebeleid	p. 11
1. <u>Beleidsprioriteiten van de Vlaamse overheid voor het lokale integratiebeleid</u>	p. 11
2. <u>Thema's van het Gentse integratiebeleid</u>	p. 11
2.1. Migratie - <i>tijdig inspelen op nieuwe migratie</i>	p. 12
2.1.1. <i>Situatieschets</i>	p. 12
2.1.2. <i>Voornaamste uitdagingen</i>	p. 13
2.1.3. <i>Accentverschuivingen voor de komende drie jaar</i>	p. 13
2.1.4. <i>Specifieke acties</i>	p. 14
2.2. Werk - <i>de kansen op een goede job verhogen</i>	p. 14
2.2.1. <i>Situatieschets</i>	p. 14
2.2.2. <i>Voornaamste uitdagingen</i>	p. 15
2.2.3. <i>Accentverschuivingen voor de komende drie jaar</i>	p. 16
2.2.4. <i>Specifieke acties</i>	p. 16
2.3. Onderwijs - <i>onderwijskansen verhogen</i>	p. 16
2.3.1. <i>Situatieschets</i>	p. 16

2.3.2.	<i>Voornaamste uitdagingen</i>	p. 17
2.3.3.	<i>Accentverschuivingen voor de komende drie jaar</i>	p. 18
2.3.4.	<i>Specifieke acties</i>	p. 18
2.4.	<i>Gezondheid - elke patiënt informeren</i>	p. 18
2.4.1.	<i>Situatieschets</i>	p. 18
2.4.2.	<i>Voornaamste uitdagingen</i>	p. 19
2.4.3.	<i>Accentverschuivingen voor de komende drie jaar</i>	p. 20
2.4.4.	<i>Specifieke acties</i>	p. 20
2.5.	<i>Antiracisme - het structureel bestrijden van racisme en discriminatie</i>	p. 20
2.5.1.	<i>Situatieschets</i>	p. 20
2.5.2.	<i>Voornaamste uitdagingen</i>	p. 21
2.5.3.	<i>Accentverschuivingen voor de komende drie jaar</i>	p. 22
2.5.4.	<i>Specifieke acties</i>	p. 22
2.6.	<i>Armoede - een gekleurd netwerk van sociale uitsluitingen</i>	p. 22
2.6.1.	<i>Situatieschets</i>	p. 22
2.6.2.	<i>Voornaamste uitdagingen</i>	p. 23
2.6.3.	<i>Accentverschuivingen voor de komende drie jaar</i>	p. 23
2.6.4.	<i>Specifieke acties</i>	p. 24
3.	<u>Andere acties die het samenleven in diversiteit bevorderen</u>	p. 24
3.1.	Het verzorgen van een correcte communicatie en beeldvorming	p. 24
3.1.1.	<i>Situatieschets</i>	p. 24
3.1.2.	<i>Voornaamste uitdagingen</i>	p. 24
3.1.3.	<i>Wat willen we realiseren</i>	p. 25
3.1.4.	<i>Specifieke acties</i>	p. 25
3.2.	Het bevorderen van participatie en inspraak	p. 26
3.2.1.	<i>Situatieschets</i>	p. 26
3.2.2.	<i>Voornaamste uitdagingen</i>	p. 27
3.2.3.	<i>Wat willen we realiseren</i>	p. 27
3.2.4.	<i>Specifieke acties</i>	p. 27
3.3.	Het bevorderen van sociale cohesie, een wijkgerichte aanpak	p. 27
3.3.1.	<i>Situatieschets</i>	p. 28
3.3.2.	<i>Voornaamste uitdagingen</i>	p. 29
3.3.3.	<i>Wat willen we realiseren</i>	p. 29
3.3.4.	<i>Specifieke acties</i>	p. 29
4.	<u>Methodische prioriteiten van de Integratiedienst</u>	p. 30
4.1.	Dataverzameling en -analyse	p. 30
4.2.	Integreren van etnisch-culturele diversiteit in de meest relevante stedelijke planningsprocessen	p. 30
4.3.	Werkinstrumenten ontwikkelen	p. 30
4.4.	Breed netwerk van sleutelfiguren ontsluiten	p. 30
4.5.	Project- en trajectwerking	p. 31
	Actielijst per thema	p. 32
	Actielijst per beleidsspoor	p. 41

Structuur en opbouw van het plan

Het decreet betreffende het Vlaamse integratiebeleid (2009) en de uitvoeringsbesluiten van het decreet inzake het Vlaamse beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden (1998) bepalen de **opmaak en de procedure** voor de totstandkoming van dit beleidsplan. Het beleidsplan wordt opgemaakt voor een periode van drie jaar, in overleg met de vertegenwoordigers van de doelgroepen en hun organisaties, het lokaal integratiecentrum (Intercultureel Netwerk Gent vzw), en andere sectorale stadsinterne en stadsexterne actoren.

Om te komen tot een goed onderbouwd beleidsplan werd eerst een **omgevingsanalyse** gemaakt. Het opmaken van een omgevingsanalyse is decretaal verplicht. Om te komen tot een goed onderbouwde omgevingsanalyse, werd een synthese gemaakt van objectieve gegevens voor de thema's van het beleidsplan (migratie, werk, onderwijs, gezondheid, antiracisme en armoede) (zie *bijlage 1: Onderzoek en cijfers*). Daarnaast werden verschillende Gentse actoren en stadsdiensten over deze thema's bevroegd. Door middel van gesprekken en vragenlijsten werden de positieve en minder goede punten in Gent met betrekking tot dit thema en etnisch-culturele diversiteit in kaart gebracht. Gentse actoren en stadsdiensten konden hun verwachtingen of suggesties naar de toekomst toe kenbaar maken (zie *bijlage 2: Externe bevraging*).

Het plan geeft de nieuwe **doelen en acties** weer waarin stadsdiensten en andere actoren een actieve rol zullen spelen. Om het beleidsplan etnisch-culturele diversiteit en de beleidsnota's van andere stadsdiensten en andere sectorale plannen goed op elkaar af te stemmen, wordt regelmatig overlegd met deze actoren.

Het beleidsplan wordt goedgekeurd door de Gemeenteraad en via tussentijdse rapportage is het mogelijk om acties aan te passen of nieuwe acties te formuleren.

In hoofdstuk 1 worden de **uitgangspunten van het Gentse integratiebeleid** geschetst. De doelgroepen, de inclusieve benadering en de beleidssporen van het Vlaamse integratiedecreet, de centrale waarden van het Gentse integratiebeleid en de rol van de Integratiedienst worden weergegeven.

In hoofdstuk 2 worden de **prioriteiten van het Gentse integratiebeleid** uiteengezet. Vooreerst worden de beleidsprioriteiten van de Vlaamse overheid weergegeven die de grote lijnen bepalen voor het lokale integratiebeleid. Het decreet betreffende het Vlaamse integratiebeleid legt de brede lijnen van het lokale integratiebeleid vast, maar laat ruimte voor een vertaling van dat beleid in plaatselijke prioriteiten en accenten. Bevolkingsamenstelling, probleemstelling en -analyse nemen immers verschillende vormen aan.

Het Gentse integratiebeleid kiest voor zes thema's: migratie, werk, onderwijs, gezondheid, antiracisme en armoede. Een afbakening van thema's houdt in dat er ook een duidelijke inzet kan verwacht worden op deze thema's. Per thema wordt de huidige situatie geschetst: de rol van de Integratiedienst en van andere partners wordt uiteengezet. Vervolgens worden vanuit de externe bevraging van verschillende Gentse actoren en stadsdiensten en vanuit een analyse van cijfers en onderzoek de voornaamste uitdagingen voor het (Gentse) integratiebeleid opgelijst. Ten slotte worden accentverschuivingen voor de periode 2012-2014 voorgesteld tot op het niveau van acties.

Naast de zes thema's is er een blijvende inzet op het verzorgen van correcte informatie en beeldvorming van etnisch-culturele diversiteit, het ondersteunen van participatie en inspraak, en het bevorderen van sociale cohesie in de samenleving. Ook voor deze thema's worden de huidige situatie, de voornaamste uitdagingen voor het (Gentse) integratiebeleid en de realisaties in de periode 2012-2014 tot op het actieniveau geschetst.

Het **samenleven in diversiteit** onder het moto 'Samen kan ook anders' vormt de rode draad doorheen alle acties die in dit beleidsplan worden vermeld.

Tot slot worden de methoden geschetst die door de Integratiedienst worden ingezet om het integratiebeleid meer daadkracht te geven.

Hoofdstuk 1: Uitgangspunten van het Gentse integratiebeleid

In dit hoofdstuk worden de uitgangspunten van het Gentse integratiebeleid geschetst. Vertrekkend vanuit het Vlaamse integratiedecreet omschrijven we de doelgroepen, de inclusieve benadering en de beleidssporen van het lokale integratiebeleid. Vervolgens komen in dit hoofdstuk de centrale waarden van het Gentse integratiebeleid en de rol van de Integratiedienst aan bod.

1. Het decreet betreffende het Vlaamse integratiebeleid

Op 22 april 2009 keurde het Vlaams Parlement het Integratiedecreet goed. Het decreet is de basis voor het Vlaamse integratiebeleid: het formuleert doelstellingen en doelgroepen, en bakent verantwoordelijkheden af. Het regelt de erkenning van integratiecentra, integratiediensten, een participatieorganisatie (Vlaams Minderhedenforum), sociaal vertaal- en tolkendiensten en een Vlaams Expertisecentrum Migratie, Inburgering en Integratie (Kruispunt Migratie-Integratie). Het vervangt het minderhedendecreet van 1998. Het Integratiedecreet vormt het minderhedenbeleid met andere woorden om tot een integratiebeleid. Het nieuwe decreet omschrijft 'integratie' als een permanent proces met een gedeelde verantwoordelijkheid van velen.

1.1. De gehele samenleving als doelgroep

Het Integratiedecreet (Artikel 3) definieert het integratiebeleid als een beleid dat zich op de hele samenleving richt. Er blijft evenwel "speciale aandacht" gaan naar bijzondere categorieën van personen. Het betreft:

- 1) Personen die legaal en langdurig in België verblijven en die bij hun geboorte niet de Belgische nationaliteit bezaten of van wie minstens één van de ouders bij geboorte niet de Belgische nationaliteit bezat, in het bijzonder diegenen die zich in een vaststelbare achterstandspositie bevinden; daarbij is een langdurig verblijf elk legaal verblijf dat niet beperkt is tot maximaal drie maanden, zoals bedoeld in hoofdstuk 2 van de eerste titel van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen,
- 2) Personen die legaal in België verblijven en die wonen of woonden in een woonwagen als vermeld in artikel 2, 33°, van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode, of waarvan de ouders dat deden, met uitzondering van bewoners van campings of gebieden met weekendverblijven.

Binnen deze categorieën focust het integratiebeleid op "diegenen die zich in een vaststelbare achterstandspositie bevinden". Deze categorieën zijn de afgelopen twintig jaar steeds meer heterogeen geworden. Het lokale integratiebeleid moet er daarom op gericht zijn om op die snel evoluerende bevolkingssamenstelling in te spelen.

Daarnaast richt het integratiebeleid zich ook op vreemdelingen zonder wettig verblijf, meer bepaald vreemdelingen die zich in België bevinden zonder wettig verblijfsstatuut en die wegens een noodsituatie begeleiding vragen.

1.2. Drie beleidssporen: toegankelijkheid, emancipatie en samenleven in diversiteit

Het decreet omschrijft het integratiebeleid als een driesporenbeleid:

- een emancipatiebeleid,
- een beleid dat gericht is op toegankelijkheid van voorzieningen,
- een beleid dat gericht is op samenleven in diversiteit.

De focus van de eerste twee sporen ligt vooral op de categorie van personen met een legaal verblijf in België terwijl het derde spoor kan geïnterpreteerd worden als het spoor dat de "gehele samenleving" in beeld brengt.

1.2.1. Het beleidsspoor 'toegankelijkheid'

Iedere burger heeft recht op een kwaliteitsvolle dienstverlening, los van zijn of haar herkomst. Publieke en private voorzieningen moeten voor elk individu zonder discriminerende of achterstellende beperkingen toegankelijk zijn. Drempels kunnen enkel door objectieve inhoudelijke criteria worden bepaald, maar mogen op geen enkele wijze zijn ingegeven door kenmerkende eigenschappen van de potentiële cliënt. Een beleid gericht op toegankelijkheid neemt maatregelen die voorzieningen en cliënten beter op elkaar aansluiting doen vinden.

Binnen het toegankelijkheidsspoor wil de Integratiedienst instrumenten aanreiken die diensten en organisaties beter toegankelijk moeten maken voor de bijzondere doelgroepen door het wegwerken van mentale, communicatieve, sociale, financiële, culturele... drempels en uitsluitingsmechanismen.

1. De Integratiedienst verzamelt, ordent en verwerkt systematisch gegevens en signalen tot **concrete aanbevelingen** voor diensten en organisaties.
2. De Integratiedienst **ondersteunt en begeleidt diensten en voorzieningen** met het oog op het verhogen van hun toegankelijkheid voor en bereik van de bijzondere doelgroepen.
3. De Integratiedienst biedt aan diensten en organisaties **gespecialiseerde kennis en dienstverlening** aan, meer bepaald met betrekking tot:
 - administratief-juridische aspecten van migratie,
 - sociaal tolken en vertalen,
 - omgaan met diversiteit.

1.2.2. Het beleidsspoor 'emancipatie'

Het Groot Woordenboek der Nederlandse Taal omschrijft emancipatie onder meer als "bevrijding van wettelijke, sociale, politieke, morele of intellectuele beperkingen, toekenning van gelijke rechten, gelijkstelling voor de wet; streven naar gelijkgerechtigheid". Emancipatie is een streven dat individuen zoveel als mogelijk vrij van beperkingen keuzes wil laten maken. Individuen kunnen en zullen zich daarbij aaneensluiten tot groepen die op basis van één of meerdere gemeenschappelijke kenmerken als groep emancipatie nastreven. Maar een emancipatiebeleid is er uiteindelijk op gericht om individuen toe te laten om binnen het kader van de rechtsstaat¹ zelfstandig beslissingen te nemen en persoonlijke ambities waar te maken.

Een emancipatiebeleid streeft naar een evenredige participatie aan de samenleving van de 'bijzondere doelgroepen'.

Binnen het emancipatiespoor reikt de Integratiedienst een aantal instrumenten aan die de bijzondere doelgroepen van het beleid en de personen die van deze doelgroepen deel uitmaken de kans bieden om gelijkgerechtigheid af te dwingen.

1. De Integratiedienst **ondersteunt het middenveld** van de bijzondere doelgroepen in functie van de prioriteiten van het stedelijke beleid.
2. De Integratiedienst **organiseert officieel overleg** tussen vertegenwoordigers van de bijzondere doelgroepen, welzijnsorganisaties én de lokale overheid.
3. De Integratiedienst maakt een **breed netwerk van sleutelfiguren, contactpersonen en ontmoetingsplaatsen** operationeel met het oog op de wederzijdse overdracht van kennis, vaardigheden en informatie.

¹ De rechtsstaat is gebaseerd op het adagium 'le droit s'impose au pouvoir', wat betekent dat de rechten en plichten van het rechtssubject, de plichten van de staat en elke verhouding tussen rechtssubjecten en de overheid gebaseerd zijn op juridische normen en beheerst worden door de 'rule of law'. Concreet impliceert dit dat de rechtsregels die de maatschappelijke orde beheersen, vastgesteld moeten worden door een democratisch verkozen wetgevend orgaan. Vervolgens moeten die rechtsregels onpersoonlijk, algemeen en zonder onderscheid toepasselijk zijn op alle rechtssubjecten (cf. het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel). Ten derde geldt in een rechtsstaat een bijzondere bescherming van rechten en vrijheden van rechtssubjecten. Die bescherming wordt gewaarborgd aan de hand van grondwettelijke en internationale rechtsregels die bovengeschiedt zijn aan de gewone rechtsregels en die zo de bevoegdheden van de overheid inperken. Ten vierde omvat de essentie van de rechtsstaat de stelling dat een overheid bij de uitoefening van haar macht alle rechtsregels moet respecteren. Een overheid kan dus geenszins willekeurig optreden ten aanzien van rechtssubjecten. Tenslotte dienen rechtsregels ten voordele van rechtssubjecten afdwingbaar te zijn via efficiënte rechtsmiddelen en in laatste instantie via een onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke macht. Op die manier wordt ten behoeve van rechtssubjecten rechtsbescherming gegarandeerd ten aanzien van het onwettig handelen van de overheid. Samengenomen dienen deze beginselen ervoor te zorgen dat rechtssubjecten niet door willekeur van de overheid maar met eerbiediging van hun rechten bestuurd worden.

1.2.3. Het beleidsspoor 'samenleven in diversiteit'

Samenleven in diversiteit is een verantwoordelijkheid van iedereen. De overheid wil daarom een ruimer draagvlak creëren voor een diverse samenleving, onder andere door sensibilisatieacties op te zetten, de sociale cohesie te versterken en samenlevingsproblemen op te lossen.

De vaststelling dat er in de samenleving steeds meer diversiteit voorkomt, impliceert niet dat die verschillende vormen van diversiteit automatisch met elkaar in interactie gaan. Het impliceert evenmin dat die diversiteit noodzakelijkerwijs alleen maar gunstige (of ongunstige) gevolgen zou hebben. Toenemende diversiteit vormt in de eerste plaats een uitdaging. Een beleid dat gericht is op samenleven in diversiteit gaat die uitdaging op een open manier aan en gaat daarbij samen met alle betrokkenen op zoek naar vormen van gemeenschappelijkheid.

Dit beleid neemt bijgevolg maatregelen om effectieve vormen van ontmoeting te realiseren, (eventuele) conflicten aan te pakken en gemeenschappelijke referentiepunten te creëren over alle diversiteit heen. Wederkerigheid² is daarbij een noodzakelijke voorwaarde.

Onder dit spoor wil de Integratiedienst uiteenlopende acties ontplooiën die alle tot doel hebben dit samenleven in diversiteit te stimuleren en te reguleren.

1. De Integratiedienst werkt aan de **structurele bestrijding van discriminatie en racisme**.
2. De Integratiedienst realiseert en stimuleert acties, activiteiten en projecten die het **samenleven van personen met verschillende culturele en religieuze achtergronden bevorderen** door:
 - het ondersteunen en adviseren van bestaande en geplande stedelijke initiatieven (op stedelijk, buurt- of wijkniveau),
 - het subsidiëren van activiteiten en projecten,
 - het stimuleren van de brede en constructieve discussie over het samenleven in diversiteit.
3. De Integratiedienst draagt bij tot de constructie van **gemeenschappelijke** sociale, culturele en historische **referentiepunten**³.
4. De Integratiedienst adviseert met betrekking tot de **analyse** van concrete **samenlevingsproblemen** en biedt **ondersteuning** bij de aanpak ervan.

Het **samenleven in diversiteit** onder het moto 'Samen kan ook anders' vormt de rode draad doorheen alle acties die in dit beleidsplan worden vermeld.

1.3. Inclusief beleid

Inclusiviteit is een cruciale randvoorwaarde van het integratiebeleid. Een inclusief beleid kiest er voor om problemen zoveel als mogelijk via algemene maatregelen en voorzieningen aan te pakken. Dat impliceert dat specifieke categoriale acties en voorzieningen tot het absolute minimum worden beperkt. We opteren er voor om dit principe consequent toe te passen volgens een soort van 'subsidiariteitsbeginsel': aparte categoriale voorzieningen komen er pas wanneer alle andere mogelijke kwalitatieve oplossingen ter plaatse – binnen de algemene voorzieningen – uitgeput zijn. Dat betekent dat ook specifieke acties in eerste instantie binnen een algemene voorziening gestalte krijgen.

Het integratiebeleid is een inclusief beleid en alleen indien nodig zijn er specifieke acties en voorzieningen voor de bijzondere categorieën van personen.

2. De centrale waarden van het Gentse integratiebeleid

Integratie is een permanente gemeenschappelijke inspanning om individuen de kansen te geven om zelfstandig en volwaardig te participeren aan de samenleving. De grenzen van die participatie worden bepaald door de rechtsstaat. De overheid heeft als opdracht om die kansen maximaal te garanderen.

² "Wederkerig" betekent "van weerskanten uitgaand; wederkerige overeenkomst: tweezijdige, welke voor beide partijen verbintenissen schept" volgens het Groot Woordenboek der Nederlandse Taal.

³ Samenleven veronderstelt vormen van gemeenschappelijkheid. Die gemeenschappelijkheid dient zich niet altijd als vanzelfsprekend aan. Het uitwisselen en expliciet maken van gezamenlijke of gelijkaardige belevingen en ervaringen (op micro, meso- en macroniveau) draagt bij tot wederzijds begrip en respect en tot een gedeeld behoren tot één gemeenschap.

Het lokale integratiebeleid sluit op die wijze goed aan bij de Gentse stadsmis­sie: “Gent, een scheppende stad, die door een doorgedreven bundeling van alle creatieve krachten een voortrekkersrol speelt bij de ontwikkeling van een duurzame, solidaire en open samenleving.”

De Integratiedienst stelt bij de uitvoering van dit lokale integratiebeleid volgende waarden centraal: gelijkwaardigheid, actief pluralisme, zelfredzaamheid, participatie en kritische zin.

2.1. Gelijkwaardigheid

Mensen zijn gelijkwaardig. Gelijkwaardigheid valt echter niet in eenvoudige woorden te vatten. Gelijkwaardigheid zal zich uiten in het feit dat elk individu de vrijheid heeft om eigen keuzes te maken.

2.2. Actief pluralisme

Mensen verschillen. Ze maken deel uit van verschillende culturen, hangen uiteenlopende levensbeschouwelijke of politieke stromingen aan. Actief pluralisme is een houding die niet enkel die verschillen erkent, maar bovendien ook pleit voor een voortdurend open gesprek tussen die verschillende levensbeschouwingen.

2.3. Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid vormt de uitdrukking van het feit dat individuen een eigen vrije wil hebben en vanuit die vrije wil hun leven zo veel als mogelijk zelf willen en kunnen vorm geven.

2.4. Participatie

Participatie geeft uitdrukking aan de overtuiging dat individuen geen geïsoleerd bestaan leven, maar aan de samenleving willen, kunnen en soms ook moeten deelnemen. Uiteraard geldt participatie ook de wijze waarop het lokale integratiebeleid tot stand komt en wordt uitgevoerd.

2.5. Kritische zin

Kritische zin slaat op de bekwaamheid om situaties, ideeën, praktijken niet als vanzelfsprekend aan te nemen, maar ze op basis van argumenten te beoordelen. Kritische zin geldt zowel voor het denken en handelen van anderen als voor het eigen denken en handelen.

3. De rol van de Integratiedienst

Een erkende Integratiedienst krijgt van de decreetgever de opdracht de **regierol** van het lokale integratiebeleid op te nemen. Dat is geen evidentie. Zowel ten aanzien van stedelijke diensten (interne regie) als ten aanzien van externe actoren (externe regie) beschikt de Integratiedienst over weinig doorzettingsmacht – op een beperkt aantal opdrachten van derde organisaties na die via subsidieovereenkomsten rechtstreeks worden aangestuurd.

Om een werkelijk transversaal lokaal integratiebeleid te voeren, moet de regisseur kunnen wegen op beleidsbeslissingen in andere maatschappelijke domeinen. Daartoe zal de dienst vooral moeten overtuigen. Dat kan enkel als de Integratiedienst er in slaagt de sinds jaren opgebouwde kennis en expertise te vertalen in aanbevelingen, instrumenten, methodieken en in een daadwerkelijke ondersteuning van de meest diverse diensten en organisaties in functie van de doelstellingen van het integratiebeleid.

Een transversaal integratiebeleid zal daarom slechts vruchten afwerpen in de mate dat er effectieve en efficiënte samenwerking tussen actoren gerealiseerd wordt. Dit streven naar samenwerking van en met interne en externe actoren is de centrale opdracht van de regisseur van het lokale integratiebeleid.

Regie kan het echter niet stellen zonder basiswerk of althans niet zonder een goede kennis van wat zich op het terrein afspeelt. Het dreigt anders te vervallen in een steriel aansturen waar maar weinig inspiratie en stimulansen van uitgaan.

Samengevat wil de Integratiedienst zich uitdrukkelijk profileren **als een dienst die reguliere diensten en organisaties laat samenwerken en hen daarbij ondersteunt door kennis en expertise ter beschikking te stellen** met het oog op:

- a. het bepalen van de doelstellingen van het lokale integratiebeleid,
- b. het (helpen) omzetten van die doelstellingen in concrete acties,
- c. het uitvoeren van die acties.

Hoofdstuk 2: Prioriteiten van het Gentse integratiebeleid

In hoofdstuk 2 worden de prioriteiten van het Gentse integratiebeleid uiteengezet. Vooreerst worden de beleidsprioriteiten van de Vlaamse overheid weergegeven. Het decreet betreffende het Vlaamse integratiebeleid legt de brede lijnen van het lokale integratiebeleid vast, maar laat uiteraard ruimte voor een vertaling van dat beleid in plaatselijke prioriteiten en accenten. Bevolkingsamenstelling, probleemstelling en -analyse nemen immers verschillende vormen aan.

Vervolgens legt de Stad Gent voor het lokale integratiebeleid een aantal thematische en methodische accenten. Het Gentse beleid kiest voor zes thema's (migratie, werk, onderwijs, gezondheid, antiracisme en armoede) waarin verschillende stadsinterne en stadsexterne partners een rol spelen, met daarbij een blijvende inzet op het bevorderen van "samenleven in diversiteit", door een correcte informatie en beeldvorming van etnisch-culturele diversiteit, door het ondersteunen van participatie en inspraak, en door het bevorderen van sociale cohesie in de samenleving. De methodische prioriteiten worden door de Integratiedienst ingezet om het integratiebeleid meer daadkracht te geven.

1. Beleidsprioriteiten van de Vlaamse overheid voor het lokale integratiebeleid

De Vlaamse overheid formuleert 13 prioritaire opdrachten:

- 1) Ontmoetingsmogelijkheden bevorderen tussen alle inwoners.
- 2) Samenlevingsproblemen detecteren, bespreekbaar maken, oplossingen formuleren, probleempreventie.
- 3) Nederlands positief waarderen en hiervoor een stimulerend klimaat creëren door aandacht te hebben voor oefenkansen, voor laagdrempelig taalgebruik en voor het verhogen van de kennis van het Nederlands.
- 4) Interlevensbeschouwelijke dialoog bevorderen.
- 5) Sensibiliseren/ informeren rond huwelijksmigratie.
- 6) Werken aan de toegankelijkheid van voorzieningen en diensten.
- 7) Slaagkansen in het onderwijs verhogen (ook acties rond ouderbetrokkenheid).
- 8) Beheer woonwagenterreinen.
- 9) Initiatieven en actieve betrokkenheid bij het erfgoedbeleid.
- 10) Opzetten van een secundair inburgeringbeleid, in bijzonder de toeleiding van inburgeraars naar het verenigingsleven.
- 11) Zorgen voor een weerspiegeling van de lokale samenleving in de communicatiekanalen.
- 12) Deelname aan adviesorganen en werkgroepen (inclusief en transversaal beleid).
- 13) Participatie en overleg organiseren (o.a. met nieuwe Vlamingen).

2. Thema's van het Gentse integratiebeleid

Het Gentse integratiebeleid kiest voor de volgende zes thema's: migratie, werk, onderwijs, gezondheid, antiracisme en armoede. Deze thema's zijn niet zomaar gekozen. De Stad Gent kiest er immers resoluut voor om tijdig te kunnen inspelen op nieuwe migratie. Werk en onderwijs blijven twee belangrijke hefboomen om volwaardig deel te kunnen nemen aan de samenleving. Vervolgens heeft iedereen recht op een goede gezondheidszorg. De Stad Gent engageert zich daarnaast sterk om racisme en discriminatie structureel te bestrijden en zo het samenleven in diversiteit te ondersteunen. Tot slot focust het integratiebeleid in het bijzonder op "diegenen die zich in een vaststelbare achterstandpositie (armoede) bevinden".

Een afbakening van thema's houdt in dat er ook een duidelijke inzet kan verwacht worden op deze thema's. Per thema wordt de huidige situatie geschetst, dat wil zeggen dat wordt weergegeven wat de rol van de Integratiedienst en van andere partners is voor het desbetreffende thema. Vervolgens worden vanuit de externe bevraging van verschillende Gentse actoren en stadsdiensten en vanuit een analyse van cijfers en onderzoek de voornaamste uitdagingen voor het (Gentse) integratiebeleid opgesteld. Ten slotte worden accentverschuivingen voor de periode 2012-2014 voorgesteld tot op het niveau van acties.

Ook is er een blijvende inzet op het bevorderen van "samenleven in diversiteit", door een correcte informatie en beeldvorming van etnisch-culturele diversiteit, door het ondersteunen van participatie en inspraak en door het bevorderen van sociale cohesie in de samenleving. Ook voor deze thema's worden de huidige situatie, de voornaamste uitdagingen voor het (Gentse) integratiebeleid en de inzet voor de komende drie jaar tot op het niveau van acties geschetst.

2.1. Migratie - *tijdig inspelen op nieuwe migratie*

Het omgaan met een omvangrijke migratie en de daaruit voortvloeiende gevolgen vormen voor bijna alle Europese steden een ernstige uitdaging. De Stad Gent kiest voor een gecoördineerde en integrale aanpak om tijdig te kunnen inspelen op nieuwe migratie. De verschillende acties of activiteiten die in het Gentse worden opgezet rond het thema migratie kunnen vooral onder het beleidsspoor 'toegankelijkheid' geplaatst worden. Verschillende actoren in het Gentse hebben elk hun eigen, of gedeelde, rol met betrekking tot het thema migratie.

2.1.1. *Situatieschets*

De **Dienst Burgerzaken** houdt via het Loket Migratie het vreemdelingen- en wachtregister bij en regelt de aanmeldingen, de verhuis van vreemdelingen en het afleveren van verblijfsdocumenten. Het Bureau Huwelijken regelt huwelijksaangiften en houdt het huwelijksregister bij. Dit omvat onder andere het registreren van huwelijken en echtscheidingen in het buitenland en het onderzoeken van schijnhuwelijken in Gent en in het buitenland.

Het **Bureau Geboorte, adoptie en erkenning** regelt de vaststelling en wijziging van de Belgische nationaliteit.

De **Integratiedienst** staat vooreerst in voor de coördinatie van het Permanent Overleg Comité Intra-Europese Migratie (POC IEM). Daarbij worden betere methoden van informatie-uitwisseling ontwikkeld tussen acties en beleid van stedelijke diensten en OCMW. Een lokaal platform van actoren die thematisch werken, wordt gevormd evenals een scharnier naar hogere beleidsniveaus ten behoeve van informatie-uitwisseling, regionale en internationale samenwerking én beleidsafstemming. Dit alles gebeurt in samenwerking met de Lokale Politie Gent, het OCMW Gent, de Dienst Internationale Samenwerking en de Dienst Burgerzaken. In de schoot daarvan worden ook specifieke projecten rond Intra-Europese Migratie opgezet in het kader van de beleidsnota 'Integrale aanpak van de intra-Europese migratie', o.a. het versterken van nieuwe werkzoekenden (*zie verder specifieke acties bij thema werk, p. 16*) en een uitbreiding van het bestaande brugfigurenproject (*zie verder specifieke acties bij thema onderwijs, p. 18*).

De Integratiedienst staat ten tweede in voor het informeren van (stads)diensten en organisaties over administratief-juridische aspecten van migratie en de evoluerende migratierealiteit. Dit doet ze door middel van praktijkgerichte handleiding(en), (juridische) nota('s), vormingen, brochures, nieuwsbriefbijdragen en het beantwoorden van vragen.

De Integratiedienst staat ten derde in voor de dataverzameling en -analyse met het oog op het wegwerken van knelpunten betreffende de toepassing van de verblijfs- en nationaliteitswetgeving, of om op de evoluerende migratierealiteit in te spelen.

Ten slotte kunnen diensten en organisaties die gelegen zijn in groot Gent én een samenwerkingsovereenkomst hebben met de Stad Gent zich in hun communicatie met anderstaligen laten bijstaan door een tolk of een vertaling aanvragen. De Integratiedienst werkt nauw samen met **Tolk- en Vertaalservice Gent (TVGent vzw)** om de Gentse Sociale Tolk- en Vertaaldienst te realiseren. Er worden dus geen tolken rechtstreeks ter beschikking gesteld van burgers en men maakt geen rechtstreekse vertalingen voor burgers. Vraag en aanbod en zorg voor kwaliteit worden met elkaar in overeenstemming gebracht.

Het Transithuis (**CAW Artevelde**) voorziet eerstelijns hulpverlening aan vreemdelingen met een precair verblijf.

Het Onthaal van de Dienst Vreemdelingen van het **OCMW Gent** verleent informatie en advies aan allochtone cliënten met specifieke vragen, zoals rond verblijfsrecht. Een juriste ondersteunt daarbij het Onthaal Vreemdelingen.

De stedelijke **Dienst Asiel- en Vluchtelingenbeleid** ziet toe op de uitvoering van het federale asielbeleid, informeert over de asielwetgeving en de opvangmogelijkheden voor (dakloze) asielzoekers en vluchtelingen en coördineert het Stedelijk Opvanginitiatief voor asielzoekers en het project Vrijwillige Terugkeer.

Het Vlaamse expertisecentrum in Brussel, **Kruispunt Migratie-Integratie**, informeert over de rechtspositie van vreemdelingen via de website Vreemdelingenrecht en een juridische nieuwsbrief, en kaart knelpunten aan bij de bovenlokale beleidsinstanties.

De **Universiteit Gent** informeert over de verblijfsprocedure voor studenten en academici via de website en via de 'Exchange Student Adviser' van het 'IRO Student Support Team'.

Het **Bureau voor Juridische Bijstand** verleent omstandig juridisch advies, bijstand en vertegenwoordiging, al dan niet in het kader van een procedure, aan rechtzoekenden van wie het inkomen zich situeert onder bepaalde inkomensgrenzen.

De **Lokale Politie Gent** voert zonale onderrichtingen betreffende controle en repatriëring van vreemdelingen uit, en de Unit Meprosch houdt controle over huisjesmelkerij, prostitutie en schijnhuwelijken.

De **Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG vzw)** in Brussel bouwt via de werkgroep Burgerzaken en Vreemdelingen kennis en input op om de taak als spreekbuis/lobbyist beter te kunnen opnemen. Ze zoekt enerzijds naar voorstellen om op wetgevend vlak op middellange/ lange termijn verbeteringen aan te brengen. Anderzijds wil ze afspraken maken met de betrokken overheidsinstanties om op kortere termijn een aantal knelpunten te kunnen aanpakken.

2.1.2. Voornaamste uitdagingen

Uit de omgevingsanalyse en de externe bevraging betreffende het thema migratie kwamen volgende uitdagingen naar voren:

- Gent blijft een immigratiestad: het buitenlandse migratiesaldo is nog nooit zo hoog geweest als in de periode 2007-2009.
- Er is een sterke Europeanisering van de immigratie, in het bijzonder uit Bulgarije. Onder de Slowaken en Tsjechen - en in minder mate onder de Bulgaren - bevindt zich een belangrijke groep immigranten van Roma-origine. De Bulgaarse Roma vormen in absolute cijfers wel de omvangrijkste groep. Wat betreft deze intra-Europese migratie is er het vraagstuk van de Unieburgers alias 'politiek-economische vluchtelingen'. Een grote uitdaging is de aanpak van de socio-economische dualiteit en raciale discriminatie binnen de Europese Unie. Dit veroorzaakt intra-Europese migratie van sommige nieuwe naar oude EU-lidstaten.
- Immigratie op basis van een gezinsband is veruit het belangrijkste immigratiekanaal in Gent. De helft van de immigratie op basis van een gezinsband is 'huwelijksmigratie'. 40% is 'kindermigratie' en 10% is 'oudermigratie'. Arbeidsmigratie is het tweede immigratiekanaal, maar 90% van alle arbeidsmigranten zijn Unieburger. Bulgaarse zelfstandigen vormen bijna één derde van alle arbeidsmigranten. Immigratie van studenten is het derde immigratiekanaal in Gent. Studenten komen vaak uit herkomstlanden die tot nu toe heel weinig aanwezig waren in de Gentse migrantenbevolking.
- Er is nood aan een nationaal globaal en coherent migratiebeleid. De soms snelle en onverwachte evolutie van de migratierealiteit bemoeilijkt een migratiebeleid op (middel)lange termijn. Anderzijds worden te vaak maatregelen genomen zonder duurzaam beleidskader of zonder (afdoende) afstemming met andere beleidsdomeinen.
- Het integratiedebat houdt repercussies in voor het migratiebeleid: nu wordt veel duidelijker dan vroeger een link gelegd tussen integratie en migratie. Die link is gebaseerd op een nieuw paradigma: integratiecriteria worden nu vaak een voorwaarde om te mogen immigreren. Bovendien is integratie niet meer alleen socio-economisch van aard, maar ook cultureel-normatief. Het gevolg is dat het migratiebeleid meer en meer geconditioneerd wordt door het integratiebeleid.
- Het migratiebeleid houdt repercussies in voor racismebestrijding: migratie wordt vandaag vaak voorgesteld als een problematische vorm van menselijk gedrag, van aard om de fundamenteën van onze samenleving diep aan te tasten. Dit denken heeft onvermijdelijke gevolgen voor de beeldvorming over alle allochtonen. Er moet worden gewaakt over een evenwichtige en correcte beeldvorming over immigratie, die kan leiden tot een breder maatschappelijk draagvlak voor een verantwoord immigratiebeleid.
- Er is nood aan nog meer structurele (boven)lokale samenwerking met het oog op afstemming en informatie-uitwisseling tussen betrokken actoren.
- Er is nood aan verdere expertiseontwikkeling rond migratie, in het bijzonder op lokaal vlak.

2.1.3. Accentverschuivingen voor de komende drie jaar

In de schoot van de coördinatie van het Permanent Overleg Comité Intra-Europese Migratie (POC IEM) organiseert de Integratiedienst minstens één ronde tafel per jaar voor de periode 2012-2014. De ronde tafel vormt een periodiek terugkoppelings- en uitwisselingsplatform over de recente evoluties op verscheidene maatschappelijke terreinen (migratie, onderwijs, werk, ...) wat intra-Europese migratie betreft. Het richt zich tot alle Gentse diensten en organisaties die binnen het ruime kader van het POC horizontaal het thema IEM op de agenda hebben staan.

De Integratiedienst organiseert een Infopunt Migratie (een uitbreiding en vernieuwing van het huidige Contactpunt Integratie) als aanspreekpunt rond administratief-juridische aspecten van migratie voor burgers, intermediairen en vrijwilligers binnen het Administratief Centrum Zuid. Zowel Gentenaars als intermediairen kunnen hier terecht voor

informatie rond verblijf en nationaliteit en hieraan gerelateerde beleidsdomeinen, indien nodig gekoppeld aan een kwalitatieve doorverwijzing naar gespecialiseerde diensten en organisaties.

2.1.4. **Specifieke acties**

Actie 1: Organiseren van een ronde tafel Intra-Europese Migratie

Actie 2: Organiseren van een Infopunt Migratie

2.2. **Werk - de kansen op een goede job verhogen**

Arbeidsparticipatie is een belangrijke integratiepiste. Werkgelegenheid en tewerkstelling vormen echter een complexe materie. We schetsen de rol van de Integratiedienst en van andere Gentse actoren op het terrein om vervolgens de belangrijkste uitdagingen en accentverschuivingen weer te geven. De verschillende acties of activiteiten die in het Gentse worden opgezet rond het thema werk, kunnen vooral onder het beleidsspoor 'emancipatie' geplaatst worden.

2.2.1. **Situatieschets**

Betaalde arbeid is een cruciale factor voor economische integratie. De **Integratiedienst** tracht, naast het initiëren en actief deelnemen aan acties en projecten, aan continue monitoring te doen van de samenstelling van de lokale werkzoekende populatie. Ook het bereik van de allochtone groepen door de lokale actoren wordt opgevolgd. Daarbij wordt een opdeling gemaakt van de verschillende allochtone groepen naar herkomst. Uit detailanalyse blijkt immers dat het profiel van de verschillende groepen allochtonen erg kan verschillen. Voor wat de personeelssamenstelling van de Stad Gent betreft gebeurt er een halfjaarlijkse analyse.

Om recente ontwikkelingen en acties op het werkgelegenheidsthema op te volgen worden lokale overlegplatformen georganiseerd. Daar kunnen signalen gegeven worden aan de lokale actoren.

De Integratiedienst stelt ten slotte haar expertise ter beschikking voor allen die op zoek zijn naar informatie en vorming over het thema werk.

Het **Departement Personeel & Organisatie** van de Stad Gent heeft eerder al ingezet op meer diversiteit. Meer specifiek heeft de Dienst Rekrutering en Selectie recent een nieuw rekruteringsinstrument gebruikt voor het aanwerven voor jobs zonder specifieke diplomaveren. Met de jobbeurzen in de wijken van de 19^e eeuwse gordel werd er vindplaatsgericht gewerkt. De opkomst van allochtone werkzoekenden was erg groot, maar het is nog te vroeg om de impact van deze actie op de personeelssamenstelling vast te stellen.

De belangrijkste actor voor werkzoekenden is en blijft de **Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB)**. In de vorige beleidsovereenkomst van de VDAB met Vlaanderen was vastgelegd dat de VDAB moest streven naar een oververtegenwoordiging van de allochtone groep werkzoekenden. Uit een analyse van de aantallen gestarte acties in 2010 naar origine van de deelnemers in de regio Gent is vast te stellen dat er een globale oververtegenwoordiging was van de niet-EU27-groepen als die samen gerekend worden. Bekijkt men de groepen niet-EU27 apart dan is vast te stellen dat de niet-EU27-Turks&Maghrebijnse groep sterk ondervertegenwoordigd is. De groep niet-EU27-andere is sterk oververtegenwoordigd. De oververtegenwoordiging van de allochtone groep in de VDAB acties kan dus volledig op het conto van de groep niet-EU27-andere geschreven worden. Voor de EU 12 – de nieuwe EU-ers – was in de recente analyse eveneens een ondervertegenwoordiging vast te stellen (*meer details hierover vindt u in bijlage 1: Onderzoek en cijfers, onder het thema werk*).

In de Gentse regio zijn er ook een twintigtal **derdenorganisaties** actief. Zij organiseren een hele waaier aan acties zoals (traject)begeleiding, opleiding, werkervaringsprojecten, jobcoaching en andere. Ook hier was er de vaststelling in 2007 en 2009 dat er een ondervertegenwoordiging is van Turks-Maghrebijnse en de EU12-groepen.

Binnen de Stad Gent en het OCMW zijn er naar bereik twee belangrijke derdenorganisaties actief, namelijk de **Dienst Werk** en het **Opleidings- en Tewerkstellingscentrum (OTC)**. Beide diensten bereiken globaal een belangrijk aandeel allochtone werkzoekenden.

Vanuit de **Sociaal-Economische Raad voor de Regio (SERR) Gent en Rondom Gent (GRG)** worden er in het kader van het EAD-beleid⁴ diversiteitsplannen opgezet bij een veertigtal werkgevers.

De **Jobkanaal**-werking is een extra wervingskanaal voor werkgevers waarbij personen uit de kansengroepen toegeleid worden. De Vlaamse werking krijgt via de inzet van een consultant van Gent, Stad in Werking (Gsiw) een extra uitdieping,

⁴ EAD betekent "Evenredige Arbeidsdeelname en Diversiteit".

waarbij werkgevers geïnformeerd worden over tewerkstellingsbevorderende maatregelen, opleidingsmogelijkheden op de werkvloer en andere instrumenten.

In het recente verleden werden vanuit het **platform "Gent, Stad in Werking"** in het kader van de Werkgroep Latent Talent projecten opgestart die inspelen op de positie van allochtonen op de arbeidsmarkt. In het Ambassadeurs project brengen succesvolle (hoog)geschoolde allochtonen hun verhaal over hun opleidings- en werkloopbaan. In het Eminentia project werden hooggeschoolde allochtone werkzoekenden begeleid naar een job conform het behaalde studieniveau. Zij kregen coaching en vorming. Een nieuwe netwerkmethodiek werd uitgewerkt. In het project Toeleiding Social Profit werden allochtone werkzoekenden en hun omgeving geïnformeerd over de mogelijkheden van werken in de social profit sector en werden zij toegeleid naar specifieke opleidingen.

Het **Provinciebestuur Oost-Vlaanderen** was met haar Dienst Maatschappelijke Participatie trekker van een project voor Diversifiëren van de overheidsdiensten, met als opzet het personeelsbestand van Defensie, Politie, Gevangeniswezen en Brandweer een betere afspiegeling te laten zijn van de samenleving.

2.2.2. Voornaamste uitdagingen

In het kader van de opmaak van het nieuwe beleidsplan etnisch-culturele diversiteit (2012-2014) werden stadsexterne en stadsinterne actoren bevroegd. Betreffende het thema werk kwamen volgende aandachtspunten voor de toekomst meermaals terug:

- het belang van een continue analyse van migratiestromen en evoluties om een goed beleid te kunnen voeren,
- aandacht voor nieuwe doelgroepen (nieuwe EU-ers /intra-Europese migratie),
- blijvende vaststelling dat de Turks-Maghrebijnse groep moeilijk bereikt wordt,
- noodzaak om bij het thema werk meer aansluiting te zoeken naar de zelforganisaties en federaties,
- nood aan een meer gecoördineerde aanpak en afstemming o.a. rond taal, vooral voor (nieuwe zwakke) probleemgroepen,
- ook hooggeschoolde allochtonen moeten in de focus komen en blijven,
- inzet op meer diversiteit bij het stedelijke personeel; noodzaak aan meer structurele aanpak,
- acties naar werkgevers toe en hun mogelijke vooroordelen blijven belangrijk.

Ook uit de omgevingsanalyse komen een aantal uitdagingen naar voren. De grootste uitdaging (op Vlaams niveau) is het optrekken van de werkzaamheidsgraad van alle groepen op beroepsleeftijd, om mede op die manier het sociale zekerheidssysteem leefbaar te houden. Als we zien dat het aandeel van de allochtone populatie binnen de potentiële beroepsbevolking stijgt, maar dat tegelijkertijd de werkzaamheidsgraad van deze allochtone groepen laag is en erg traag stijgt, dan betekent dit dat de inspanningen naar allochtone werkzoekenden moeten geïntensifieerd worden.

Voor Gent is er de vaststelling van een grote instroom van nieuwe EU-ers met een zwakke arbeidsmarktpositie. Snel inspelen op die relatief nieuwe en – in Vlaamse context - unieke situatie is erg belangrijk. Voor de groep van de nieuwe EU-ers bestaat de eerste uitdaging erin om, bij de aangekondigde volledige toegang tot de VDAB voor nieuwe EU-nationaliteiten, deze effectief toe te leiden naar de VDAB. De tweede uitdaging zal zijn om deze groep, waarvan een deel in overlevingsstrategieën zit, in trajecten en acties te vatten en te houden. Daarbij moet waarschijnlijk het gehele gamma aan tewerkstellingsmaatregelen ingezet worden en moeten er – indien nodig – nieuwe acties en methodieken ontwikkeld worden om hun kansen op de arbeidsmarkt te verhogen. Opgemerkt dient te worden dat de groep van de EU12 door de VDAB niet tot de groep "allochtonen" gerekend wordt, en zij – omwille van hun afkomst althans – door Vlaanderen tot nu toe niet als een kansengroep worden beschouwd.

De situatie van de Turkse&Maghrebijnse groep, wiens arbeidsmarktpositie – vooral voor de mannen van de tweede generatie – stagneert, is een blijvend aandachtspunt. Hoe kunnen de aanbodverstrekkers – VDAB en derdenorganisaties – deze groep beter bereiken? Hier stelt zich ook de vraag of de VDAB voor de groep van de Turken&Maghrebijnen, die wel al voor een groot deel ingeschreven is, een extra inspanning wil doen. In de oude beheersovereenkomst van de VDAB met Vlaanderen werd er binnen de doelgroep allochtonen geen subgroepen onderscheiden, en werden er dus ook geen streefdoelen naar die subgroepen gesteld. In de nieuwe beheersovereenkomst voor 2011-2015 is het enige criterium uitstroom naar werk, en is er dan ook geen sprake meer van een te realiseren oververtegenwoordiging voor allochtonen.

Hoewel uit de analyse van het personeelsbestand van de Stad Gent blijkt dat de stijging van het aantal en van het aandeel allochtonen de laatste maanden nog nooit zo groot was, blijft het verhogen van het aandeel allochtone personeelsleden bij de Stad een voortdurend aandachtspunt. De Stad Gent is immers één van de belangrijkste werkgevers uit de regio. Er moet bovendien opgemerkt worden dat één op vier van de allochtone medewerkers aan het werk is in het kader van tewerkstellingsmaatregelen, en dat zij oververtegenwoordigd zijn in de D- en E-functies.

2.2.3. Accentverschuivingen voor de komende drie jaar

Naast de al bestaande werkingen (*zie eerder bij situatieschets*) zijn er vier acties in het kader van het thema werk die nieuw zijn of een doorstart betekenen.

Eén actie richt zich naar, in arbeidsmarkttermen, zeer zwakke werkzoekenden die niet of onvoldoende via het reguliere aanbod worden bereikt. Er is daarbij bijzondere aandacht voor Bulgaarse en Slowaakse minderheidsgroepen, waaronder de Roma. In het kader van Gent, Stad in Werking wordt daarvoor een project uitgewerkt en uitgevoerd met als doelstelling het versterken van deze werkzoekenden.

Het project Ambassadeurs wordt overgenomen door de Integratiedienst. Tot eind juni 2011 werd dit project via een Vlaamse projectsubsidie in de projectwerking van de vzw Gent, Stad in Werking uitgevoerd. Het project brengt succesvolle geschoolde en hooggeschoolde allochtone rolmodellen in beeld. Via hun getuigenissen wordt bijgedragen aan de beeldvorming over personen van allochtone origine. De rolmodellen kunnen jongeren en hun ouders overtuigen dat inzetten op opleiding loont. Om dit project naar de toekomst verder te promoten zal het project breder dan alleen binnen de stadsdiensten ingebed worden. Nieuwe ambassadeurs zullen aangetrokken worden, zij krijgen een vorming en coaching. Het project zal gepromoot worden naar verschillende doelgroepen, waaronder de werkgevers.

Een derde nieuwe actie heeft tot doel om bij het promoten van de Stad als werkgever allochtone rolmodellen in te zetten. Deze actie sluit aan bij de vorige, maar heeft als doel meer allochtone werkzoekenden aan te trekken voor tewerkstelling bij de Stad Gent. Allochtone werknemers bij de Stad zullen aangezocht worden om als rolmodel op te treden. Zij zullen ondersteund en begeleid worden om ingezet te worden bij rekruteringsacties van de Stad Gent.

Het project Eminentia richt zich naar hooggeschoolde allochtonen. De Stad Gent is promotor en mede-uitvoerder van dit al goedgekeurde ESF-project dat gestart is op 1 juni 2011 en dat loopt over 28 maanden. De bedoeling is het inventariseren van bestaande dienstverleningen en het ter beschikking stellen van een aanbod waarvan de werkzoekende, werkgevers en intermediairen kunnen gebruik maken. Nieuwe methodieken en instrumenten die aansluiten bij de bestaande dienstverlening voor hooggeschoolde allochtonen worden ontwikkeld. Hooggeschoolde allochtone werkzoekenden worden begeleid naar een job op maat.

2.2.4. Specifieke acties

Actie 3: Versterken van de nieuwe werkzoekende

Actie 4: Project 'Ambassadeurs'. (Hoog)geschoolde allochtone rolmodellen

Actie 5: Project 'Voor meer etnisch-culturele diversiteit bij het personeel van de Stad Gent'

Actie 6: Project 'Eminentia' voor hooggeschoolde allochtonen

2.3. Onderwijs - onderwijskansen verhogen

Onderwijs is sinds jaar en dag een cruciaal aandachtspunt van het integratiebeleid. Tot op heden is vanuit de Integratiedienst ingezet op de toepassing van het gelijke onderwijskandecreet, in casu het inschrijvingsrecht, en op de behandeling van de geschillen die zich in dat verband stellen. De aandacht wordt echter uitdrukkelijk uitgebreid naar het verbeteren van de schoolcarrière van kinderen en jongeren. Net als bij het thema werk, kunnen de verschillende acties of activiteiten rond het thema onderwijs vooral onder het beleidsspoor 'emancipatie' geplaatst worden.

2.3.1. Situatieschets

Binnen de Stad gebeurt er al heel wat opdat jongeren alle kansen zouden krijgen en grijpen om hun schoolloopbaan succesvol te doorlopen en met een diploma op zak af te ronden. Hiervoor zijn tal van organisaties en diensten in de weer, elk met hun eigen kennis en expertise. Er wordt ingezet op studiekeuze, studiebegeleiding, tutoring, mentoring, opvoeding, geletterdheid, onderwijsbeleid, etc.

Hieronder volgt een lijst met projecten en acties die niet als exhaustief mag worden beschouwd, maar wel een indicatie geeft van de verschillende wijzen waarop op onderwijs wordt ingezet en waarop blijvend aandacht zal besteed worden aan het thema onderwijs⁵:

- het 'Brugfigurenproject' waarbij brugfiguren fungeren als schakel tussen ouders en school,
- het Project 'Thuis taal' waarbij thuis taal van de kinderen in het onderwijs wordt benut om de taalvaardigheid te bevorderen en positieve attitude ten opzichte van taal te stimuleren,
- het 'Brede School'-project waarbij krachten worden gebundeld om samen beleid te ontwikkelen en zo aan ontwikkelingskansen van kinderen te werken,
- het Lokaal Overleg Kinderopvang brengt advies uit over de opmaak, de uitvoering en eventuele bijstellingen van het lokale beleidsplan kinderopvang en geeft advies betreffende de uitbouw van de opvangvoorzieningen binnen de stad,
- het flankerende onderwijsbeleid ondersteunt plaatselijke projecten en samenwerkingsverbanden betreffende onderwijs,
- het Project 'Via-Educatie' richt zich op inburgeraars met secundair educatief perspectief op het vlak van studiekeuze en -begeleiding,
- het Project 'Samsara' wil de zelfredzaamheid van allochtone meisjes versterken door empowerment,
- interculturele studentenorganisaties (G.I.S.A., Flux, Ozon) bekommeren zich om instroom, doorstroom en uitstroom van allochtone jongeren in het hoger onderwijs,
- de Stap doet aan informatiebemiddeling op het vlak van studiekeuze en -oriëntering,
- het mentoringproject van de UGent zorgt dat nieuwe (vluchteling)studenten worden begeleid door een mentor-medestudent,
- de Opvoedingswinkel ondersteunt ouders in hun opvoedingstaak, en besteedt bijzondere aandacht aan het bereiken en betrekken van ouders van allochtone afkomst,
- ING vzw ondersteunt ouders in hun opvoedingstaak via het programma 'Ouder en Kind',
- het Gents Plan Geletterdheid is een programma om de ongeletterdheid of lage geletterdheid aan te pakken,
- het Huis van het Nederlands Gent vzw is de centrale speler voor alles wat te maken heeft met NT2 (Nederlands als tweede taal) in Gent,
- Kom-Pas vzw organiseert cursussen maatschappelijke oriëntatie voor inburgeraars,
- ING vzw organiseert cursussen maatschappelijke oriëntatie voor mensen met een precair verblijfsstatuut,
- het Steunpunt Leerrecht- en Leerplichtbegeleiding monitort de spijbelproblematiek in Gent,
- de werkgroep 'Zin In Een Opleiding' wil de mogelijkheden van een opleiding in de verf zetten,
- het Project 'School in Zicht' is een project dat de schoolvlucht van kansrijke ouders wil omkeren. Dit door ouders te laten kennismaken met de scholen in de buurt, met als ultieme doelstelling te komen tot scholen die een weerspiegeling vormen van de buurt.
- het Lokaal Overlegplatform Basisonderwijs ontwikkelde een aanmeldingssysteem voor inschrijvingen in het basisonderwijs opdat de gelijke kansen betreffende het inschrijvingsrecht voor alle groepen gegarandeerd blijven.

2.3.2. Voornaamste uitdagingen

Voor het thema onderwijs geldt een grote betrokkenheid van organisaties en diensten uit diverse sectoren. Elk vanuit het eigen perspectief erkent de meerwaarde, maar ook de nood aan versterkende initiatieven.

Samenwerking is hét sleutelwoord dat wordt aangegeven om successen na te streven. Het zal dan ook een uitdaging zijn om die samenwerking in gang te zetten, te optimaliseren en gedragen te houden.

Verder liggen nog een aantal zaken op tafel (vanuit de omgevingsanalyse en de externe bevraging) die moeten meegenomen worden bij het uitwerken van een toekomstig beleid:

- de doelgroepen meer betrekken in het vormgeven van het beleid,
- cruciale overgangen nauwkeuriger opvolgen en begeleiden (kleuter → lager → secundair (1^e graad en bovenbouw) → hoger),
- onderwijzend personeel versterken in het omgaan met diversiteit,
- al vanaf zeer jonge leeftijd inzetten op de ontwikkeling van kinderen,
- informeren rond onderwijsstructuur, -mogelijkheden, -rechten, ...,
- specifieke aandacht voor intra-Europese migratie (o.a. Roma),
- de vroege preventie van schooluitval,
- de leeromgeving van jongeren buiten de schoolmuren versterken,
- de spijbelproblematiek aanpakken,
- inzetten op ouderparticipatie en -betrokkenheid,
- inzetten op domeinen buiten het onderwijsveld waardoor de algemene sociaal-economische situatie verbetert.

⁵ Enkele van deze projecten en acties komen meer uitgebreid aan bod in de bijlage 1: Onderzoek en cijfers, onder het thema onderwijs.

2.3.3. Accentverschuivingen voor de komende drie jaar

Om ten volle te kunnen participeren aan de maatschappij is het behalen van een diploma een absolute must. Daarom moet een situatie worden gecreëerd waarbij jongeren alle kansen krijgen om hun talenten en competenties om te zetten in kwalificaties. Dit is een focus die zich over alle jonge levensjaren uitstrekt, van peuter tot jongvolwassene. Algemeen wordt dit aangeduid als het tegengaan van ongekwalificeerde uitstroom.

Om deze doelstelling te bereiken wordt/worden:

- jongeren gestimuleerd om deel te nemen aan het vrijetijdsaanbod – met specifieke aandacht voor stimulering van de Nederlandse taal vanaf de kleuterleeftijd,
- gesensibiliseerd over het belang van kleuteronderwijs door het verzamelen van good practices en een werkbaar product te ontwikkelen,
- het bestaande brugfigurenproject verder uitgebouwd, specifiek in de communicatie met nieuwe EU-burgers,
- initiatieven ondersteund rond wederzijdse betrokkenheid van allochtone ouders en scholen. Enerzijds door initiatieven en good practices rond alloctonen en ouderbetrokkenheid in het secundair onderwijs te bundelen en te promoten, anderzijds door onderzoek te doen naar wederzijds begrip, drempels, welbevinden, ... van allochtone ouders met kinderen in het buitengewoon secundair onderwijs en de scholen,
- succesfactoren vergeleken, opgelijst en bestendigd van projecten die zelfredzaamheid van allochtone meisjes versterken,
- acties en projecten ondersteund die elders verworven competenties erkennen en valoriseren,
- onderzoek gevoerd naar de haalbaarheid, gedragenheid en samenwerking om een project op te zetten dat zich richt op onderwijs voor doortrekkende kinderen en jongeren met als doel leersuccessen te laten ervaren en zin te doen krijgen om te leren.

2.3.4. Specifieke acties

Actie 7: Uitbouwen van het Project 'Brugfiguren', specifiek in de communicatie met nieuwe EU-burgers

Actie 8: Sensibiliseren over het belang van deelname aan kleuteronderwijs

Actie 9: Stimuleren deelname jongeren aan het vrijetijdsaanbod - met specifieke aandacht voor stimulering Nederlandse taal

Actie 10: Ondersteunen van initiatieven rond wederzijdse betrokkenheid tussen allochtone ouders en secundaire scholen

Actie 11: Onderzoeken van wederzijdse betrokkenheid tussen allochtone ouders en het buitengewoon secundair onderwijs

Actie 12: Organiseren van een studiedag in het kader van het Project 'Samsara'

Actie 13: Ondersteunen van acties en projecten die 'Elders Verworven Competenties' van jongeren erkennen en valoriseren

Actie 14: Onderzoeken van onderwijsstimuli voor doortrekkende kinderen en jongeren

2.4. Gezondheid - elke patiënt informeren

Eerder in dit hoofdstuk (p. 11) werd al het recht van éénieder op een goede gezondheidszorg aangehaald. Om dit te kunnen realiseren dient elke patiënt goed geïnformeerd te zijn over de gezondheidszorg. Het is eveneens nodig dat de zorgverstrekker voldoende notie heeft van de etnisch-culturele diversiteit. Zoals verder wordt uiteengezet, kunnen de acties en activiteiten die vanuit het thema gezondheid worden opgezet, afhankelijk van de invalshoek, onder het beleidsspoor 'toegankelijkheid' (acties om voorzieningen toegankelijker te maken) of onder het beleidsspoor 'emancipatie' (acties naar de doelgroepen met een diverse etnisch-culturele herkomst toe) vallen.

2.4.1. Situatieschets

Voor het aanbod rond gezondheidszorg vervult Gent een centrumfunctie. Met zijn negen ziekenhuissites, negentien welzijnsbureaus, twee centra voor geestelijke gezondheidszorg, acht wijkgezondheidscentra⁶ en 27 rusthuizen is Gent naast Antwerpen één van de belangrijkste zorgcentra in Vlaanderen. Gent telt ongeveer 170 apotheken en 290 huisartsen en beschikt over drie huisartsenwachtposten. Daarnaast heeft Gent een Netwerk Psychiatrische Zorg in de thuissituatie, en telt

⁶ Een wijkgezondheidscentrum is een centrum voor gezondheidszorgen die tot de eerste lijn behoort. Eén op de tien Gentenaars is patiënt bij een wijkgezondheidscentrum.

het vijftien Prenatale Steunpunten en Consultatiebureaus van Kind en Gezin. Ten slotte bestaat er in Gent al geruime tijd een actieve Huisartsenvereniging.

Binnen de eigen Stadsorganisatie neemt de Gezondheidsdienst een regierol op in de uitvoering van het Gentse gezondheidsbeleid, met specifieke aandacht voor de gezondheidsongelijkheid in Gent. Het Gentse Gezondheidsbeleid richt zich daarom op alle Gentenaars met specifieke aandacht (investering, projecten op maat, ...) voor kwetsbare doelgroepen. De afstemming rond dit gezondheidsbeleid vindt plaats tussen de gezondheidsactoren vertegenwoordigd in de Gentse Gezondheidsraad.

Er worden tal van acties en initiatieven genomen in het kader van een inclusieve en toegankelijke gezondheidszorg en -preventie. Via preventieacties informeert men de burger, onder andere over CO-gevaar, gezonde voeding en het belang van beweging. Binnen deze initiatieven is meer en meer specifieke aandacht voor etnisch-culturele diversiteit door onder andere schriftelijke informatie te vertalen zodat ook anderstaligen over de nodige informatie kunnen beschikken, taalbijstand via een tolk, acties op maat van kwetsbare groepen, het inzetten van interculturele bemiddelaars en -medewerkers,

Inburgeraars krijgen binnen de cursus Maatschappelijke Oriëntatie informatie over het gezondheidssysteem. Intercultureel Netwerk Gent vzw organiseert informatie- en oriëntatiecursussen voor niet-inburgeraars.

2.4.2. Voornaamste uitdagingen

In Vlaanderen is tot nog toe weinig onderzoek verricht met betrekking tot de specifieke relatie tussen gezondheid(szorg) en etnisch-culturele diversiteit. Wanneer etnisch-culturele diversiteit wel mee in rekening wordt genomen in gezondheidsonderzoek, valt op dat de aandacht vaak gaat naar de grootste migrantengroepen (Turken en Marokkanen). Nochtans verdienen ook de nieuwe EU-burgers (o.a. Roma) en vluchtelingen specifieke aandacht.

Als we meer en beter zicht wensen te krijgen op de relatie tussen gezondheid en etnisch-culturele diversiteit (ECD), hebben we nood aan cijfermateriaal. Op basis van deze gegevens zouden we de mogelijkheid hebben om eventuele vermoedens al dan niet bevestigd te zien, nieuwe noden of problemen te detecteren en uiteindelijk de mogelijkheid hebben verder een beleid uit te stippelen op basis van ervaring en cijfermateriaal. Er zal moeten gezocht worden op welke manier er gegevens verzameld en verwerkt kunnen worden.

Daarnaast is het gezondheidssysteem over heel wereld verschillend georganiseerd. Wat voor ons evident en duidelijk is, geldt daarom nog niet voor burgers met een andere achtergrond. Nieuwe groepen zijn vaak onvoldoende geïnformeerd over het reilen en zeilen van de gezondheidszorg en wat men al dan niet kan verwachten. Men baseert zich vaak op wat men "heeft horen vertellen". Verkeerde verwachtingen bij allochtonen zorgen ervoor dat men zich soms al dan niet onterecht onheus behandeld voelt, en dat misverstanden ontstaan. Personen van verschillende etnisch-culturele herkomst moeten beter geïnformeerd worden over de gezondheidszorg, procedures en wederzijdse verwachtingen. Er is niet alleen nood aan een goede kennis over de gezondheidszorg maar ook over gezondheidsthema's. Door een preventieve aanpak kunnen gezondheidsproblemen voorkomen worden.

De etnisch-culturele achtergrond kan één van de factoren zijn die een invloed heeft op de gezondheidszorg. Wetenschappelijk onderzoek wijst echter uit dat de sociaal-economische status en het opleidingsniveau de belangrijkste gezondheidsindicatoren zijn. Een groot deel van onze doelgroepen zitten in de groep met een lage sociaal-economische status en hebben vaak een lage opleidingsgraad (*zie ook verder onder het thema armoede*). De strijd tegen armoede mag in het debat rond gezondheid niet uit het oog verloren worden. Armoede is een gekleurd verhaal en armoede en een slechtere gezondheid hangen onlosmakelijk samen. Acties of beleidsopties moeten hiermee voldoende rekening houden en initiatieven zijn best op maat van personen met een lage sociaal-economische status.

Organisaties werken aan het verhogen van de toegankelijkheid. Nog heel wat drempels moeten verder afgebouwd worden en bestaande acties vragen naar verdere uitbouw. Organisaties melden onder andere dat de aangeboden taalbijstand nog onvoldoende is om de nood in te vullen. Het aanbod binnen de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) is onvoldoende wegens de zware case-load. Zorgverleners hebben nood aan achtergrondinformatie over de nieuwe groepen om hen beter te begrijpen en te helpen (*zie bijlage 2: Externe bevraging, onder het thema gezondheid*).

Samenwerking en netwerken tussen de verschillende aanbodverstrekkers is belangrijk om kennis en initiatieven met elkaar uit te wisselen en af te stemmen op het Gentse terrein. Tijdens de verschillende bestaande overlegmomenten zou de nodige aandacht kunnen gevraagd worden voor ECD en zou de kennis en ervaring in het werken met deze doelgroepen aan bod kunnen komen.

2.4.3. Accentverschuivingen voor de komende drie jaar

Het werken aan gezondheid voor iedere burger met specifieke aandacht voor etnisch-culturele diversiteit betekent werken op verschillende beleidssporen tegelijk.

Wat het beleidsspoor 'emancipatie' betreft, dienen de doelgroepen nog beter geïnformeerd te worden over de gezondheidszorg, met specifieke aandacht voor de nieuwe groepen. Er zal dan ook, naast het schetsen van de gezondheidsstructuur van huisarts tot specialist, aandacht moeten zijn voor de wetgeving en bijhorende administratie. Via het organiseren van informatiemomenten in wijken zullen personen van verschillende etnisch-culturele herkomst worden geïnformeerd.

De actie "voor iedere Gentenaar een huisarts" accentueert het belang van de huisarts binnen ons gezondheidssysteem.

Preventie is cruciaal binnen de gezondheidszorg. In samenwerking met gezondheidspartners zal er aandacht zijn voor preventieacties op maat zodat ook de doelgroepen van het integratiebeleid hun verantwoordelijkheid kunnen opnemen voor een gezond leven voor zichzelf en hun kinderen.

De link geestelijke gezondheid en etnisch-culturele diversiteit krijgt meer en meer aandacht. Door het organiseren van praatgroepen voor vrouwen worden psychosociale thema's besproken en wordt het taboe rond geestelijk gezondheidszorg bespreekbaar.

Ook dient de toegankelijkheid van gezondheidsinstanties verhoogd te worden (beleidsspoor 'toegankelijkheid'). Personen van allochtone herkomst vinden soms nog geen aansluiting op het bestaande aanbod waardoor ze nog al te snel afhaken of gaan shoppen binnen het aanbod.

Het uitwisselen van expertise tussen de verschillende partners in het werken met mensen van een verschillende herkomst is cruciaal. Kennis en methodieken kunnen uitgewisseld worden en good practice kan geïmplementeerd in de verschillende werkvormen binnen de gezondheidszorg. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de bestaande netwerken en overleggen.

Er is meer samenwerking tussen eerste en tweedelij, zoals tussen het CAW en Eclips vzw. Het samenwerken rond cultuursensitieve zorg zorgt ervoor dat het aanbod meer en meer zal afgestemd worden op de noden van de doelgroepen. Via vorming over cultuursensitieve zorg en methodieken kunnen zorgverleners ondersteund worden in het werken met etnisch-culturele diversiteit. Het bestaande aanbod kan getoetst worden en eventueel bijgestuurd waardoor ook deze burgers aansluiting vinden.

2.4.4. Specifieke acties

Actie 15: Project 'Elke Gentenaar een huisarts!'

Actie 16: Project 'Zet je tanden erin!'

Actie 17: Sensibiliseren over het belang van borstkankerscreening

Actie 18: Bekendmaken van de werelddag Geestelijke Gezondheid

Actie 19: Informeren over gezondheidsthema's op maat

Actie 20: Project 'Praatgroep Geestelijke Gezondheidszorg'

Actie 21: Toeleden woonwagewoners naar Kind en Gezin

Actie 22: Traject Mantelzorg

Actie 23: Sensibiliseren over het belang van cultuursensitieve zorg

Actie 24: Bespreekbaar maken van stressoren ten gevolge van kansarmoede en migratie

2.5. Antiracisme - het structureel bestrijden van racisme en discriminatie

Zoals eerder aangegeven onder het beleidsspoor 'samenleven in diversiteit' (p. 8), werkt de Integratiedienst aan een structurele bestrijding van discriminatie en racisme. Hierin staat de Integratiedienst niet alleen.

2.5.1. Situatieschets

De Stad Gent beschikt over een **Meldpunt Discriminatie**. Het bestrijden van discriminatie is de hoofdplicht van het Meldpunt Discriminatie en de werking wordt gezien als een wezenlijk onderdeel van een breder gelijke kansenbeleid. De

werking van het Meldpunt Discriminatie wordt via een samenwerkingsprotocol ondersteund door het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding (CGKR) dat indien gewenst en op vraag van het Meldpunt Discriminatie juridische bijstand kan verlenen in dossiers. Alle discriminatiegronden worden op een gelijkwaardige manier behandeld door het Meldpunt. In het kader van het gelijke kansendecreet⁷ werd het werkingsgebied van het Meldpunt Discriminatie in 2008-2009 uitgebreid met 46 gemeenten⁸.

Om te garanderen dat ongelijk(waardig)heid ook effectief en krachtdadig bestreden wordt, voert Gent ook een structureel, proactief antidiscriminatie en -racismebeleid. Dit beleid vindt zijn schriftelijke weerslag in het 10-punten actieplan tegen racisme. Het actieplan kadert in het lidmaatschap van Gent in de Europese Coalitie van Steden tegen Antiracisme (ECCAR). In het kader van het lidmaatschap stellen steden een 10-punten actieplan op dat aantoont welke inspanningen de stad levert in de strijd tegen het racisme. Om het nieuwe 10-punten actieplan vorm te geven werd gekozen voor een inspraakproces in samenwerking met de adviesraad etnisch-culturele diversiteit (@REM). Het advies van @Rem (zie bijlage 5) is het resultaat van dat inspraakproces. We lichten hieronder al enkele van de belangrijkste lopende initiatieven uit.

Zo zet de Stad Gent sterk in op sensibilisatie. De Stad Gent organiseert vormingen en er worden één of meer grote acties opgezet op de dag tegen het racisme.

De Stad Gent maakt gebruik van de mogelijkheden die clausules en uitvoeringsvoorwaarden in aanbestedingen, convenanten en contracten bieden in de strijd tegen racisme en discriminatie. De Stad kadert deze strategie binnen een ruimer beleid omtrent duurzaam aankopen. Zo stelde de Stad in een opdracht voor de schoonmaak van de gebouwen van de Stad als bijzondere uitvoeringsvoorwaarde dat het schoonmaakbedrijf, dat de opdracht uitvoert, een personeelsbeleid moet hebben gericht op de retentie van kansengroepen.

Daarnaast werkt de Stad al langere tijd aan een project ter bestrijding van racisme en discriminatie in het uitgangsvan. In de loop van 2011 zal een politiereglement met betrekking tot portiersactiviteiten tot stand komen. Via onder meer de verplichting tot bewaring van camerabeelden wil de Stad de transparantie van het deurbeleid verhogen wat antidiscriminatie ten gunste komt.

2.5.2. Voornaamste uitdagingen

De uitdagingen op het gebied van racismebestrijding zijn enorm. Ze worden meer in detail besproken in de omgevingsanalyse (zie bijlage 1 en 2). We geven hieronder al nieuwe uitdagingen mee.

Uit internationale onderzoeken zoals de Eurobarometer en de European Social Survey blijkt dat de negatieve houding van de Vlamingen tegenover mensen met een andere etnisch-culturele achtergrond één van de hoogste is van alle Europese landen. Ook de Vlaamse scholieren staan terughoudend tegenover de multiculturele samenleving en tegenover immigranten. De resultaten van de eerste tolerantiebarometer zijn verontrustend.

Uit een grootschalige Europese bevraging blijkt dat de overgrote meerderheid van Noord-Afrikanen en Turken in België van mening is dat discriminatie op basis van etnische afkomst of immigratieachtergrond wijdverspreid is in België. Toch geeft het leeuwendeel van de respondenten aan geen organisatie te kennen die ondersteuning en advies biedt aan mensen die worden gediscrimineerd. Vier op vijf slachtoffers liet na om het incident aan de politie te rapporteren. Veelal redeneert men dat zo'n melding toch niets zou uithalen. De studie wijst op een gebrek aan vertrouwen in de politiediensten, maar ook in de instellingen in het algemeen. De respondenten gaven veelal aan geen vertrouwen te hebben in de beschermingsmechanismen of deze mechanismen niet te kennen.

Uit de meldingen bij het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding (CGKR) blijkt dat ongeveer een derde van de 'raciale' dossiers verband houdt met racisme in de media en in het bijzonder op het internet (cyberhate). Daarna volgen de arbeidsgerelateerde dossiers (20%), het aanbod van en de toegang tot goederen en diensten (vnl. huisvesting en toegang tot dancings en cafés) (15%) en diverse samenlevingsproblemen (burenruzies, incidenten op de openbare weg, ...) (12%). Ruim een derde van de dossiers 'goederen en diensten' houdt verband met huisvesting.

Onder meer het CGKR en de auteurs van de Integratiekaart wijzen ook op het veranderende gezicht van racisme. Zij signaleren een verschuiving van een haatdiscours tegen vreemdelingen in het algemeen naar een haatdiscours tegen moslims.

Uit de externe bevraging blijkt dat de negatieve beeldvorming omtrent etnisch-culturele diversiteit als een groot probleem wordt aanzien. Het racisme neemt toe, veelal gaat het over verdoken racisme met betrekking tot werk, huisvesting en onderwijs.

⁷ Decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijke kansen- en gelijke behandelingsbeleid (B.S. 23/09/2008).

⁸ Meldpunt Discriminatie, Jaarverslag 2009.

<http://www.gent.be/docs/Departement%20Stafdiensten/Jaarverslag%202009%20Meldpunt%20discriminatie%2018-05-09.def.pdf>

Uit bevraging komt een dubbelzinnige appreciatie voor het Meldpunt Discriminatie naar voren. Enerzijds krijgen de lokale inbedding, de ervaring en expertise van de medewerkers en de samenwerking met het CGKR uitstekende punten. Anderzijds leeft bij sommigen het gevoel dat men er onvoldoende terecht kan of dat een melding – onder meer gezien de zware bewijslast – weinig verschil zal uitmaken.

In dit verband wordt ook verwezen naar het gebrek aan instrumenten om de wetgeving met betrekking tot racisme uit te oefenen.

2.5.3. Accentverschuivingen voor de komende drie jaar

De Stad wil haar pro-actief antidiscriminatiebeleid verder uitbouwen om op deze wijze de werking van het Meldpunt aan te vullen en te versterken. Een integrale aanpak van discriminatie moet de norm zijn. Deze strategie zet in op twee sporen.

Enerzijds willen we verder inzetten op sensibilisering en communicatie: via het bestrijden van negatieve stereotypen moeten we streven naar een genuanceerde en correcte beeldvorming. Deze strategie behelst onder meer het organiseren van vormingen omtrent diversiteit en antiracisme, het organiseren van een Gentse dag tegen racisme en het bewust omgaan met communicatie.

Anderzijds is het noodzakelijk om verder in te zetten op het ontwikkelen van instrumenten en netwerken om daadkrachtiger te kunnen optreden tegen racisme en discriminatie op een aantal prioritaire leefdoelgebieden zoals huisvesting, onderwijs, werk (en uitgaansleven).

2.5.4. Specifieke acties

Actie 25: Project 'Discriminatiebestrijding op de woonmarkt'

Actie 26: Organiseren van een Gentse dag tegen racisme

Wat de andere uitdagingen betreft, engageert de Stad Gent zich tot verwezenlijking van de acties vervat in het **10-Punten Actieplan tegen Racisme** in het kader van het UNESCO-initiatief ECCAR (Europese Coalitie van Steden tegen Racisme). Met dit actieplan toont de Stad Gent aan welke inspanningen de stad levert in de strijd tegen racisme. Het advies van @REM voor een nieuw 10-punten actieplan werd als bijlage bij dit beleidsplan toegevoegd (zie bijlage 5).

2.6. Armoede - een gekleurd netwerk van sociale uitsluitingen

Acties betreffende het thema armoede zitten verweven onder de verschillende andere thema's van het integratiebeleid. Het integratiebeleid focust immers in het bijzonder op "diegenen die zich in een vaststelbare achterstandspositie (armoede) bevinden".

2.6.1. Situatieschets

Armoede is één van de grote problemen van de hedendaagse stad, zo een 12% van de Gentenaars moet zien rond te komen met een inkomen van minder dan 1000 euro per maand. Opvallend is dat vooral mensen van niet-Belgische herkomst een hoger risico lopen om in armoede te leven (*meer details hierover vindt u in bijlage 1: Onderzoek en cijfers, bij het thema armoede*).

Zowel Stad Gent, OCMW Gent, als het Lokaal Sociaal Beleid Gent plaatsen armoede hoog op de agenda. In 2009 werd daarom de Cel Armoedebestrijding opgericht.

Één van de taken van deze cel is om in dialoog te gaan met mensen die in armoede leven. Hiervoor bestaan verschillende fora: het Forum Kritisch Inkomen (opgericht binnen het Lokaal Sociaal Beleid), Armoedeforum (overlegmoment georganiseerd tussen de Cel Armoedebestrijding, de verenigingen waar armen het woord nemen, hulporganisaties, de academische wereld (Oases, UGent, Karel de Grote-Hogeschool, ...) en de beleidsmakers (de Schepen van Welzijn en Gezondheid en de Voorzitter van het OCMW), Gentse Overlegtafel (erkende verenigingen waar armen het woord nemen wisselen hun ervaringen uit, in samenwerking met Samenlevingsopbouw en de Cel Armoedebestrijding), ...

In Gent zijn er momenteel drie erkende verenigingen waar armen het woord nemen: vzw SIVI, vzw De Zuidpoort en vzw Beweging van Mensen met een Laag Inkomen en Kinderen (BMLIK). Anderzijds zijn er in Gent ook verschillende organisaties actief die vooral voorzien in materiële hulpverlening. De armoedeorganisaties vzw SIVI en vzw de Zuidpoort zijn verenigd onder de koepelorganisatie vzw KRAS. Twee van deze KRAS-organisaties richten zich specifiek op mensen in een precair verblijfsstatuut namelijk vzw De Tinten en vzw Werkgroep Vluchtelingen. Ook dak- en thuisloosheid vormt een belangrijk probleem in Gent, in het kader hiervan organiseren onder andere Huize Triest, Gemeenschapshuis Tabor en CAW Artevelde begeleid wonen en nachtopvang. Ook binnen dit aanbod is etnisch-culturele diversiteit aanwezig.

Om de dialoog met mensen in armoede structureel te verankeren, om tegemoet te komen aan de basisbehoeften van mensen in armoede en voor het inrichten van begeleid wonen en nachtopvang, sloot de Stad Gent met bovenstaande organisaties convenanten af.

Ook binnen OCMW Gent en Stad Gent wordt meer aandacht besteed aan armoede. Het OCMW, met armoedebestrijding als kerntaak, heeft een sterk uitgebouwde dienstverlening in de verschillende Gentse wijken met o.a. begeleiding naar werk, wonen, schuldbemiddeling, psychologische of juridische hulp voor de zwaksten. Bij het oprichten van de welzijnsbureaus werd ervoor gekozen om in de mate van het mogelijke verschillende diensten samen te huizen (Dienst Buurtwerk, Wijkgezondheidscentra, Kind & Gezin, Sociale Restaurants, ...). Gent kent een grote groep mensen die een beroep doen op deze welzijnsbureaus, waarvan een aanzienlijk deel mensen van buitenlandse herkomst. Ook vanuit de verschillende departementen van de Stad Gent wordt aan armoedebestrijding gedaan. Daar armoede zo nauw verweven is met tewerkstelling, onderwijs, welzijn en gezondheid wordt er ook vanuit die departementen extra aandacht besteed aan deze thematiek.

2.6.2. Voornaamste uitdagingen

De omgevingsanalyse armoede heeft duidelijk aangetoond dat armoede geen eenvoudig fenomeen is, maar zich uitstrekt over verschillende levensdomeinen. In Gent wordt er al heel wat gedaan ter bestrijding van armoede, vaak gebeurt dit echter nog te versnipperd. De externe bevraging heeft aangetoond dat er vooral nood is aan een meer gecoördineerde en integrale aanpak met betrekking tot armoedebestrijding.

De externe bevraging toont ook aan dat mensen in armoede vaak onvoldoende geïnformeerd zijn over de tegemoetkomingen/beurzen/subsidies/premies/financiële ondersteuning waar ze recht op hebben. Automatische rechtentoekenning zou hier het soelaas kunnen bieden.

De voornaamste uitdagingen situeren zich op vlak van:

- huisvesting:

Hoewel Gent in vergelijking met andere centrumsteden beschikt over een vrij groot arsenaal aan sociale woningen is er toch een groot tekort aan betaalbare woningen. Doelgroepen van het integratiebeleid worden vaak gediscrimineerd op de private huisvestingsmarkt.

- onderwijs:

Vooraf bij allochtone leerlingen is er sprake van schoolachterstand en ongekwalificeerde uitstroom. Het hoogste percentage laaggeschoolden vinden we terug bij niet-Europeanen. Zij worden vaak als onvoldoende gekwalificeerd beschouwd voor de arbeidsmarkt.

- tewerkstelling:

Hoge werkloosheidscijfers noteren we bij personen met een diverse etnisch-culturele herkomst. Indien men toch tewerkgesteld is, gaat het vaak om minder goed betaalde jobs met een onzeker statuut. Hoge werkloosheid bij de doelgroepen van het integratiebeleid kan niet enkel worden toegeschreven aan een lager opleidingsniveau, of een mindere kennis van de taal, ook discriminatie op de arbeidsmarkt speelt een rol.

- gezondheid:

Allochtonen verkeren over het algemeen in een slechtere gezondheidstoestand. De externe bevraging toont aan dat hier vooral moet worden ingezet op het beter informeren van mensen alsook het meer toegankelijk maken van de gezondheidszorg.

2.6.3. Accentverschuivingen voor de komende drie jaar

De Cel Armoedebestrijding en de Cel Lokaal Sociaal Beleid van de Stad Gent blijven ijveren voor een continue aandacht voor de thema's sociale uitsluiting en armoede.

Daar armoede nauw verweven is met de thema's werk, onderwijs en gezondheid, wordt in het beleidsplan ook vanuit deze acties specifiek aandacht besteed aan etnisch-culturele diversiteit en armoede. We verwijzen dan ook naar de acties die vermeld zijn bij deze thema's.

2.6.4. Specifieke acties

Zie andere thema's.

3. Acties die het samenleven in diversiteit bevorderen

De Stad Gent wil het samenleven in diversiteit niet enkel bevorderen door het versterken van Gentenaars met een allochtone herkomst, door het toegankelijk maken van diensten en voorzieningen voor onze doelgroepen, of door een structurele bestrijding van racisme en discriminatie. Een blijvende inzet op correcte informatie en beeldvorming van etnisch-culturele diversiteit, het ondersteunen van participatie en inspraak en het bevorderen van sociale cohesie in de samenleving is belangrijk. Ook voor deze thema's worden de huidige situatie, de voornaamste uitdagingen voor het (Gentse) integratiebeleid en de inzet voor de komende drie jaar tot op het niveau van acties geschetst.

3.1. Het verzorgen van een correcte communicatie en beeldvorming

Het Groot Woordenboek der Nederlandse Taal (van Dale) omschrijft 'beeldvorming' als "het ontstaan van een opvatting over personen, zaken, feiten en dergelijke; ook: voorstelling".

Beeldvorming over etnisch-culturele diversiteit gaat bijgevolg over de opvattingen en denkbeelden die we, bewust en onbewust, aan die diversiteit verbinden. Die zijn vaak niet erg positief. Stereotiepen en vooroordelen liggen voortdurend op de loer. Het valt blijkaar niet mee om het wij/zij-denken te overstijgen.

3.1.1. *Situatieschets*

Het lokale integratiebeleid hanteert geen uitgewerkte communicatiestrategie die er op gericht is systematisch de beeldvorming ten aanzien van etnisch-cultureel diversiteit bij te stellen. Verschillende lokale actoren staan samen in voor een heterogeen geheel van acties en activiteiten. Deze acties en activiteiten hebben gemeen dat ze diversiteit en het omgaan met diversiteit (soms te) expliciet centraal stellen.

De **Integratiedienst** kiest voor een mix van structurele activiteiten (stelselmatige berichtgeving over de eigen activiteiten en werking van de Integratiedienst via de communicatiekanalen van de Stad Gent) en eenmalige – soms terugkerende – evenementen (Dag tegen Racisme of de uitreiking van de samenlevingsprijs).

Het **Programma Diversiteit en Gelijke Kansen** van de Stad Gent werkt op regelmatige basis sensibiliserende acties voor personeel en bevolking uit om het diversiteitsthema onder de aandacht te brengen.

Het integratiecentrum **Intercultureel Netwerk Gent vzw** werkt aan positieve beeldvorming, onder meer door vorming aan te bieden aan organisaties en scholen en door de realisatie van specifieke publicaties (Papieren verhalen, Identiteit: Oost-Vlaming) en tentoonstellingen (Strength of Women).

3.1.2. *Voornaamste uitdagingen*

Uit recent nationaal en internationaal onderzoek blijkt dat de negatieve houding tegenover personen met een andere etnisch-culturele achtergrond de afgelopen tien jaar nog is toegenomen en dat Vlaanderen daarin bovendien een trieste koppositie inneemt⁹. Helemaal vers van de pers is er het VUB-onderzoek 'Jong in Brussel' waaruit blijkt dat Brusselse jongeren heel sterk op de eigen gemeenschap terugplooiën en er ten aanzien van andere gemeenschappen een etnische rangorde op na houden¹⁰.

Over het algemeen gaat men er van uit dat de media daarvoor een enorme verantwoordelijkheid dragen. Zij zijn voor velen de grote boosdoeners die, zeker sinds 11 september 2001, van bepaalde bevolkingsgroepen een overwegend negatief en ongenueanceerd beeld schilderen en zo bijdragen tot discriminatie, racisme, xenofobie (met islamofobie en romafobie als recente varianten).

⁹ Voor een overzicht verwijzen we naar de omgevingsanalyse met betrekking tot racisme: 'Onderzoek en cijfers. Thema racisme'.

¹⁰ Nicole Vettenburg, Mark Elchardus en Johan Put (eds.), *Jong in Brussel. Bevindingen uit de JOP-monitor Brussel*, Acco, mei 2011.

Beeldvorming beïnvloeden door diversiteit op een genuanceerde en evenwichtige manier onder de aandacht te brengen, is van oudsher een doelstelling van het integratiebeleid. Het is helaas niet echt duidelijk hoe je doorheen de onophoudelijke stroom van informatie, die zich steeds meer opdringerig aan ons voordoet, op een coherente manier de kijk van mensen op diversiteit kan sturen. In een informatiegekke wereld kan een mens zich meestal slechts een fragmentarisch beeld construeren van die wereld.

Wie met actie beeldvorming hoopt te beïnvloeden, staat daarom voor een aartsmoeilijke opdracht. De effecten van positieve mediacampagnes zijn onzeker: een twijfelachtig publieksbereik en een boodschap die er vaak niet in slaagt het overheersende referentiekader te overstijgen. Het probleem is immers dat berichtgeving vooral stigmatiseert omdat maar een beperkt register van interpretaties en betekenissen wordt opgevoerd. Ook het inzoomen op positieve voorbeelden wordt dan contraproductief of haalt niet noodzakelijk de negatieve tegenhangers onderuit.

De uitdagingen liggen daarom zowel op het strategische als op het inhoudelijke vlak.

De belangrijkste uitdaging lijkt er in te bestaan een strategie te ontwikkelen die diversiteit vanuit een veelheid van invalshoeken weet te benaderen. Dat zal op verschillende manieren moeten:

- inzoomen op gemeenschappelijkheid daar waar enkel verschil aanwezig lijkt te zijn,
- inzoomen op verschil daar waar enkel gemeenschappelijkheid wordt verondersteld. Dit betekent dat we **complexe en ambivalente beelden creëren waarin verschillen binnen etnische en religieuze groepen een centrale plaats innemen**, met andere woorden dat we de wijze waarop identiteiten en groepsrelaties gerepresenteerd worden, **breder, dieper en gevarieerder** maken,
- diversiteit integreren in de verbeelding van het alledaagse,
- beter rekening houden met de totale context waarbinnen zender en ontvanger van boodschappen functioneren.

Op het inhoudelijk vlak is het duidelijk dat de beeldvorming met betrekking tot de islam en de Roma de komende jaren een vooraanstaande plaats zal moeten innemen.

3.1.3. Wat willen we realiseren

Jaarlijks wil Gent een gevarieerde mix beeldvorming over etnisch-culturele diversiteit op de meest uiteenlopende manieren benaderen:

- zorgen voor een regelmatige en correcte berichtgeving over het integratiebeleid in de stedelijke communicatiekanalen. We ontwikkelen bovendien een systematische waakzaamheid om de 'alledaagse' berichtgeving in die kanalen op een diverse manier in te kleuren,
- elke twee jaar de Samenlevingsprijs uitreiken aan een individu of een organisatie die zich in het bijzonder inzetten voor het samenleven in diversiteit,
- jaarlijks minimaal één project realiseren waarin uitdrukkelijk naar 'gemeenschappelijkheid' of naar 'verschil' wordt gezocht. In 2012 (en 2013) worden dat de projecten 'Voor Gent bestemd' (vertellend erfgoed) en 'Trefdag interreligieuze dialoog',
- om de twee jaar het evenement 'Gent Ongekend' organiseren, een opendeurdag van de Gentse allochtone zelforganisaties,
- op vraag en op maat van diensten/organisaties vorming en training geven over diversiteit en antiracisme (zie 2.5 *Racismebestrijding*).
- naar aanleiding van de Dag tegen Racisme elk jaar een sensibiliserende activiteit organiseren (zie 2.5 *Racismebestrijding*).

3.1.4. Specifieke acties

- Actie 27: Correct berichten over etnisch-culturele diversiteit**
- Actie 28: Organiseren van een trefdag interreligieuze dialoog**
- Actie 29: Uitreiken van de samenlevingsprijs**
- Actie 30: Project 'Voor Gent bestemd' (vertellend erfgoed)**
- Actie 31: Organiseren evenement 'Gent Ongekend'**

3.2. Het bevorderen van participatie en inspraak

'Inspraak' en 'participatie' zijn twee gelijkaardige, doch verschillende begrippen. Als we spreken over inspraak van personen met een diverse etnisch-culturele herkomst, dan gaat het over het realiseren van inspraak in de opmaak en de uitvoering van het lokale beleid. Belangrijk hierbij is dat een aantal kanalen worden voorzien om burgers te betrekken bij het lokale beleid, gaande van hoorzittingen tot de meer formele adviesraden.

Participatie is ruimer dan dat. Participatie gaat verder dan praten, vergaderen of schrijven. Het gaat om bezig zijn, om bezorgd zijn, om betrokkenheid, om interesse, om engagement ten aanzien van wat er in de stad gaande is. Werken aan participatie is betrokkenheid creëren van burgers ten aanzien van hun stad en omgekeerd, betrokkenheid van het beleid stimuleren bij wat er leeft in de samenleving. *'Participatie betekent werken met competenties van mensen, met de ervaringen van burgers in de stad, met de spontane inzet van die burgers, met de manier waarop burgers op vele manieren en op vele plaatsen zich de stad aantrekken. Participatie is zowel daarop inspelen als acties ondernemen die mensen activeren, in denken en doen. Participatie is actie, is emotie, is doen. Een participatief beleid is daarom een beleid dat burgerschap (h)erkent en stimuleert, dat burgerschap ondersteunt en versterkt'*¹¹.

De Stad Gent wil werk maken van zowel inspraak als participatie. Inspraak realiseren in het lokale beleid is waardevol, maar de klassieke (representatie)methodieken zoals hoorzittingen en adviesraden bereiken slechts een bepaald type burger. De Stad wil blijven investeren in deze methodieken en tegelijk zoeken naar verbreding en vernieuwing. Daarnaast wil ze werk maken van participatie in de brede zin van het woord en burgerinitiatieven waar mogelijk gaan ondersteunen en faciliteren.

3.2.1. Situatieschets

Binnen de Stad gebeurt er al heel wat rond inspraak en participatie en etnisch-culturele diversiteit. De Integratiedienst, Dienst Buurtwerk, Dienst Stedelijke Vernieuwing en Gebiedsgerichte Werking (SV&GGW) en Intercultureel Netwerk Gent (ING vzw) zijn de belangrijkste partners hierin. Via projectsubsidies van het federaal impulsfonds kunnen lokale migrantenorganisaties een stevige impuls krijgen om actief te participeren aan het Gentse verenigingsleven en om hun werking verder uit te bouwen.

De Integratiedienst organiseert de adviesraad voor etnisch-culturele diversiteit (@Rem), een officieel adviesorgaan dat op vraag van de Stad en het OCMW of op eigen initiatief advies uitbrengt over thema's die etnisch-culturele diversiteit aanbelangen¹². Daarnaast zijn de wijkdebatten inspraakmomenten die georganiseerd worden door de Dienst SV&GGW. Ook is er een overeenkomst afgesloten met vzw Ambrosia's Tafel om specifiek hierrond te werken in de Bloemekenswijk en aan de Watersportbaan.

Op het vlak van participatie doen al deze partners inspanningen. De Dienst SV&GGW tracht via 'actieve participatievormen' te werken aan een verdere verbreding van het bereik van bewoners. Buurtbeheerprojecten zijn hier een voorbeeld van. Binnen de Dienst Buurtwerk werken een aantal interculturele buurtwerkers en is er één overkoepelende 'medewerker diversiteit'. Men tracht de activiteiten van het buurtwerk steeds zo laagdrempelig mogelijk te organiseren opdat allochtonen beter bereikt worden. ING vzw concentreert zich op ouderparticipatie in scholen. De Integratiedienst brengt via het stedelijke netwerk 'AGORA' het allochtoon middenveld en andere welzijns- en culturele partners samen om de dialoog te stimuleren en samenwerking rond concrete projecten en activiteiten te organiseren. De versterking van het allochtoon middenveld staat steeds voorop¹³. De Integratiedienst beheert ook een aantal projecten die in dit beleidsplan te vinden zijn als nieuwe acties bij andere thema's, maar die evengoed over participatie gaan zoals hierboven beschreven (bijvoorbeeld de actie 'Organiseren evenement Gent Ongekend'). Daarnaast ondersteunt de Stad Gent Kom-Pas vzw en andere actoren in de realisatie van het inburgeringsbeleid.

¹¹ Filip De Rynck en Karolien Dezeure, *Burgerparticipatie in Vlaamse Steden. Naar een innoverend participatiebeleid*, 2009, p.2.

¹² Volgende organisaties zijn lid van de adviesraad @Rem: de Vereniging van Ontwikkeling en Emancipatie van Moslims (VOEM vzw), het Platform Afrikaanse Gemeenschappen (PAG vzw), de Federatie van Zelforganisaties in Vlaanderen (FZO-VL vzw), de Federatie van Vooruitstrevende Verenigingen (CDF vzw), de Federatie van Marokkaanse Verenigingen (FMV vzw), de Turkse Unie van België (TUB vzw), het Welzijnsoverleg Regio Gent vzw (WRG), het Lokaal Onderwijsplatform Basisonderwijs (LOP BO), Lokaal Onderwijsplatform Secundair Onderwijs (LOP SO), Gent Stad in Werking (GsiW vzw), ING vzw, Samenlevingsopbouw Gent vzw en twee personen voorgedragen door de adviesraad als experts met betrekking tot het thema etnisch-culturele diversiteit.

¹³ Volgende organisaties zijn lid van het partnerschap AGORA: VOEM vzw, PAG vzw, FAAB vzw (Federation of Anglophone Africans in Belgium), FZO-VL vzw, CDF vzw, FMV vzw, TUB vzw, Samenlevingsopbouw Gent vzw, OCMW, ING vzw, De Centrale, Huis van het Nederlands vzw, Kompas Gent vzw, en vzw JONG.

3.2.2. Voornaamste uitdagingen

Op het vlak van inspraak:

- de Stedelijke adviesraad @Rem blijvend activeren tot een sterke en pro-actieve partner in het stedelijke beleid,
- de doelgroepen van het integratiebeleid blijvend stimuleren tot deelname aan het politieke debat via allerlei inspraakkanalen: deelname aan wijkoverleg en deelname aan adviesraden en andere overlegorganen,
- blijvend op zoek gaan naar vernieuwende methodieken om meer inspraak in het lokale beleid te realiseren (babbelboxen, straatinterviews, panelgesprekken, ...).

Op het vlak van participatie:

- via het partnerschap AGORA blijven zoeken naar vernieuwende samenwerkingen en projecten en activiteiten op poten zetten die de participatie van de doelgroepen bevorderen,
- allochtone verenigingen stimuleren tot eigen initiatief via de bestaande subsidiekanalen,
- nieuwkomers stimuleren tot deelname aan de civiele maatschappij.

3.2.3. Wat willen we realiseren

De bestaande organen zoals de adviesraad @Rem en AGORA zijn waardevolle partners op het vlak van inspraak en participatie. De Integratiedienst blijft investeren in beide. Daarnaast wordt met de Dienst SV&GGW onderzocht hoe we de interculturele dialoog in de wijken verder kunnen stimuleren en op die manier de etnisch-culturele diversiteit in het wijkoverleg kunnen verhogen. Om initiatieven van onderuit zoveel mogelijk te ondersteunen en te stimuleren willen we de mogelijkheden op het vlak van subsidies bekendmaken binnen het allochtone verenigingsleven (Stedelijk Subsidielement van initiatieven ter bevordering van het interculturele en interlevensbeschouwelijke samenleven in Gent, 'Wijk aan Zet', etc).

Tijdens het evenement 'Gent Ongekend' wordt extra aandacht besteed aan het toeleiden van nieuwkomers naar het verenigingsleven (zie specifieke acties 3.1.4.). Naar aanleiding van de oproep van Managers van Diversiteit faciliteert de Integratiedienst de coachingsprojecten van Hogeschool Gent, ING vzw en Vormingplus Gent-Eeklo, waarbij vrijwilligers inburgeraars ondersteunen tijdens hun inburgeringsproces.

3.2.4. Specifieke acties

Actie 32: Organiseren @Rem (Adviesraad etnisch-culturele diversiteit)

Actie 33: Organiseren Forum AGORA

Actie 34: Stimuleren van de interculturele dialoog in het wijkoverleg

Actie 35: Ondersteunen van initiatieven die de interculturele en/of interreligieuze dialoog bevorderen

Actie 36: Samen Inburgeren via inburgeringscoaches

3.3. Het bevorderen van sociale cohesie, een wijkgerichte aanpak

Over sociale cohesie is al heel wat gezegd en geschreven. In dit beleidsplan hanteren we het begrip sociale cohesie als 'de mate van samenhang tussen individuen en de mate van betrokkenheid op elkaar, zowel in de directe omgeving als in de Gentse samenleving als geheel.'

Gent telt ca. 246.719 inwoners. De leeftijd, het geslacht, ras, huidskleur, afkomst, nationale of etnische afstamming, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, bezit van fortuin, leeftijd, geloof of levensbeschouwing, huidige of toekomstige gezondheidstoestand, handicap of fysieke eigenschap, gezinssituatie, ... van de Gentenaars is divers. Bovendien wordt de diversiteit in de stad steeds groter. Bij de Dienst Burgerzaken noteren we anno 2011 de aanwezigheid van verschillende nationaliteiten in de Stad.

Een wat aparte plaats binnen het Vlaamse Integratiebeleid en de Vlaamse Wooncode wordt ingenomen door de woonwagenbewoners. Woonwagenbewoners zijn mensen met een eigen, nomadische cultuur die traditioneel in een woonwagen wonen of gewoond hebben. Een exact aantal is niet bekend. Zij kunnen zowel in een woonwagen wonen als in een huis of appartement. In die zin mag de term 'woonwagenbewoners' niet strikt geïnterpreteerd worden. De groep is zeer heterogeen met voyageurs (afstammelingen van de autochtone trekkende bevolking), Manoesjen en Roms. Naar schatting leven er in het Vlaamse en Brusselse Hoofdstedelijke Gewest 8.000 voyageurs, 1.200 Manoesjen en 800 Roms. De meeste woonwagenbewoners die permanent in het Vlaamse of Brusselse Hoofdstedelijk Gewest wonen, hebben de

Belgische nationaliteit. De woonwagenbevolking is opvallend jong, met bijna de helft jonger dan 19 jaar. In 2010 woonden naar schatting 1100 gezinnen daadwerkelijk in een woonwagen of caravan¹⁴.

Mensen verschillen uiteraard niet alleen fysiek van elkaar, maar hebben ook een eigen mening. Mensen hebben een verschillende blik op de realiteit, gaan relaties met elkaar aan, enzovoort.¹⁵

3.3.1. *Situatieschets*

De Amerikaanse socioloog Putnam onderzocht sociale cohesie en de aanwezigheid van nieuwkomers in de wijk¹⁷. Hij stelt vast dat wanneer er veel migratie is, mensen terugplooiën op de eigen groep en zogenaamd 'schildpadgedrag' vertonen. Hij (en bijvoorbeeld ook de Nederlandse onderzoeker Dagevos¹⁸) stelt vast dat NIET afkomst of allochtoon zijn een invloed heeft op sociale samenhang, maar wel de sociaal-economische status. Daarom bepleit hij (tevens ook het Vlaamse Integratiebeleid¹⁹) dat het vooral nodig is aandacht te schenken aan maatschappelijke participatie van elke individuele bewoner en het gebruik van de buurt/(semi)publieke ruimtes.

Achterstand en achterstelling zijn het meest nadrukkelijk aanwezig in de steden en verstedelijkte gebieden²⁰. Dit uit zich in slechte huisvestingssituaties, problematische woonomgeving zoals tekort aan openbare ruimtes, slechte verkeerssituaties, gebrek aan voorzieningen, ... Dat in deze gebieden vooral bewoners uit een lagere maatschappelijke klasse achterblijven is dan ook niet verwonderlijk. Hierdoor krijgt men een concentratie van lage scholingsgraad, werkloosheid, lage inkomens met vaak een problematische gezinssituatie. Om de maatschappelijke participatie van de individuele bewoners te bevorderen zet de stad sterk in op een persoonsgerichte aanpak o.a. via een goed uitgebouwde Dienst Straathoekwerk, de Welzijnsbureau 's, het lokaal sociaal beleid en overeenkomsten met partners als Samenlevingsopbouw Gent, de CAW's, enzovoort.

Studies hebben aangetoond dat een sterke sociale cohesie tussen buurtbewoners de kans op slachtoffer worden van uiteenlopende vormen van criminaliteit beduidend verkleint, ongeacht de infrastructurele context²². Het criminaliteitsniveau heeft te maken met gelegenheidsaspecten, maar ook met sociale kenmerken: de mate waarin buurtbewoners onderling sociale contacten onderhouden, de kwaliteit die zij aan deze contacten toekennen, hun gevoel voor medeverantwoordelijkheid voor het leefklimaat in de buurt, de mate waarin zij zich thuis voelen en de gehechtheid aan de buurt.

Hoe méér mensen zich verbonden voelen met de andere wijkbewoners, hoe vlugger men reageert op criminaliteit en hoe meer men hierin een verantwoordelijkheid durft op te nemen. Acties die de stad op dit vlak ontwikkelt en uitvoert, zitten vevat in het Lokale Preventie- en Veiligheidsplan dat geregisseerd wordt door de Dienst Lokale Preventie en Veiligheid. Daarnaast heeft ook de lokale politie hierin opdrachten, vooral wat het meer repressieve luik betreft.

Devillé stelde vast dat niet de allochtonen die beschikken over financieel kapitaal het best geïntegreerd zijn, maar zij die beschikken over sociaal kapitaal²⁴. Hij onderscheidt sociaal, cultureel (= taal, opleiding, kennis en vaardigheden) en financieel kapitaal. De verdere uitsplitsing van sociaal kapitaal leidt (naar analogie met Portes) tot een model van 'bonding en bridging'.

In diverse onderzoeken is aangetoond dat burenelaties niet meer dan 10% van het netwerk van persoonlijke relaties uitmaken. Toch verwachten mensen over het algemeen wel bepaalde dingen van hun burens. Elkaar groeten, sleutels uitwisselen, kinderen die bij elkaars gaan spelen, ... worden belangrijk gevonden in het contact tussen burens. Wat volledig in dezelfde lijn ligt als bovenstaande zijn de conclusies uit het Inti-cities project van Eurocities²⁵. Daarom is het belangrijk om krachtig in te spelen op het geheel van relaties en netwerken in de buurt.

¹⁴ <http://www4.vlaanderen.be/dar/svr/afbeeldingennieuwtjes/algemeen/bijlagen/2010-03-22-pact2020-samenvatting.pdf>

¹⁵ Naar Hermann: HBDE-methode

¹⁷ E Pluribus Unum: Diversity and Community in the Twenty-first Century - The 2006 Johan Skytte Prize." Scandinavian Political Studies jg 30 (nr 2), June 2007, p 137 – 174.

¹⁸ Dagevos: [Ruimtelijke concentratie van niet-westerse immigranten](#), Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, 2009 & (2005) Gescheiden werelden. De etnische signatuur van vrijetijdcontacten van minderheden. In: sociologie, jg1, nr1, p 52 - 69

¹⁹ Integratiedecreet en beleidsnota minister Bourgeois, gebaseerd op het meest bekende Vlaamse onderzoek van Van San.

²⁰ <http://www4.vlaanderen.be/dar/svr/afbeeldingennieuwtjes/algemeen/bijlagen/2010-03-22-pact2020-samenvatting.pdf>

²² Van San (2008).

²⁴ Aleidis Devillé (2006). De onzichtbare rechteloze klasse: leefwereld van MZWV in Vlaanderen en Brussel, tijdschrift voor sociologie, volume 27, nr 2, p 131 – 156, acco Uitgeverij.

²⁵ Eurocities Asbl, Brussels (2008). Benchmarking van het integratiebeleid in Europese steden.

Netwerken zijn meer dan contacten tussen individuen. Het is een effectieve betrokkenheid op een groter geheel, waarbij men niet noodzakelijk iedereen persoonlijk hoeft te kennen. Op die manier ontstaat een 'wij-gevoel', de wijkbewoners voelen zich verbonden met elkaar.

Het belang van buurt evenementen en -activiteiten, projecten rond intercultureel erfgoed, enzovoort kunnen vanuit deze onderzoeken en theorieën worden verantwoord. Voornamelijk de Dienst Buurtwerk en de Dienst Stadsvernieuwing en Gebiedsgerichte Werking zijn trekkers in deze acties. Samen met tal van lokale actoren – het 'maatschappelijke middenveld' – worden acties opgezet en uitgevoerd in functie van het verhogen van de sociale cohesie.

3.3.2. Voornaamste uitdagingen

Samengevat kunnen we stellen dat Vlaanderen op het vlak van sociaal kapitaal tot de middenmoot van Europese landen behoort. De discriminatie is zeker nog niet overwonnen voor de groep van personen met een handicap, laaggeschoolden, ouderen en allochtonen. De positie van de vrouw is de voorbije jaren sterk verbeterd²⁶. Verschillende nieuwe en continuerende acties zijn vermeld bij de andere thema 's. We focussen hier op de overige acties die de 6 thema 's uit dit beleidsplan overstijgen.

Wat alle inwoners met elkaar gemeenschappelijk hebben is de stad waarin ze wonen. Het is nodig om aan deze stad een eigen identiteit te geven waarmee elke inwoner zich verbonden kan voelen. Belangrijk is hierbij in te spelen op de krachten die in de wijken aanwezig zijn, eerder dan louter te vertrekken vanuit de zwaktes. Dit betekent dat elke Gentenaar aanzien wordt als een partner die mede verantwoordelijk is voor de leefbaarheid in de wijk.

Het is zaak te komen tot een 'sociale stadsidentiteit' die onderbouwd is met gelijke rechten en plichten, een zo groot mogelijke keuzevrijheid en solidariteit binnen diversiteit²⁷ (zie sociale principes van duurzame ontwikkeling: het beginsel van gelijke kansen, openheid op diversiteit, sociale cohesie - sociale contacten en solidariteit²⁸).

Nostalgisch terugblikken op het bloeiend sociaal leven van vroeger en oude structuren weer willen herstellen is niet constructief. Er moet gezocht worden naar nieuwe samenlevingsvormen, naar het scheppen van nieuwe ontmoetingskaders waar mensen elkaar weer ontmoeten en waar het maatschappelijke debat weer vorm kan krijgen.

De buurt is een ideale schaal waarop sociale netwerken tot stand kunnen komen. Het belang van sociale netwerken in het dagdagelijkse leven van mensen is groot: het biedt mogelijkheden tot sociale contacten, wederzijds hulp, uitwisseling van ervaring en informatie en scheidt gevoelens van samenhang. Het scheidt een klimaat waarin men samen de directe leefomgeving mee vorm kan geven. Het gebruik van voorzieningen en openbare ontmoetingsplaatsen zoals scholen, winkels, speelpleinen spelen hierin een belangrijke rol en geven deze netwerken een kans.

Er is nood aan een stadsbrede wijkgerichte aanpak die er in slaagt – nieuwe – sociale netwerken te ondersteunen, sterker te maken en, vooral, een stem te geven.

3.3.3. Wat willen we realiseren

Voor het uitwerken van acties baseren we ons enerzijds op een aantal belangrijke theoretische inzichten en anderzijds op onderzoeksresultaten (zowel kwantitatief als kwalitatief) specifiek m.b.t. de Stad Gent. Het versterken van sociale cohesie gebeurt op verschillende niveaus:

- het niveau van de individuele bewoner (= de bewoner aanspreken op zijn of haar mogelijkheden en hem of haar een rol te geven als buur);
- het niveau van de buurt (= het aanbieden van een buurtidentiteit door gebruik te maken van de (semi)publieke ruimtes);
- het niveau van de netwerken en relaties (= het organiseren van de buurt als beschermende en groeibevorderende leefwereld).

3.3.4. Specifieke acties

Acties i.v.m. de maatschappelijke participatie van elke individuele bewoner:

Actie 37: Onthaal nieuwe bewoners

Actie 38: Opzetten van wijktrajecten ter bevordering van sociale cohesie

²⁶ <http://www4.vlaanderen.be/dar/svr/afbeeldingennieuwtjes/algemeen/bijlagen/2010-03-22-pact2020-samenvatting.pdf>

²⁷ Naar Rik PINXTEN in : De artistieke samenleving. Houtekiet, Antwerpen/Amsterdam 2003.

²⁸ Thomas BLOCK en Jo VAN ASSCHE : Armoede, participatie en duurzame ontwikkeling, in *Armoede en participatie*, red. Maria BOUVERNE –DE BIE, Academia Press Gent 2003.

Actie 39: Ondersteunen van het residentiële woonwagenterrein Vosmeers

Acties i.v.m. het gebruik van de buurt/ (semi)publieke ruimtes:

Actie 40: Ontwikkelen van een screeningsinstrument laagdrempelige communicatie

Actie 41: Communicatie'boekje' op maat van buurtwerkers

Actie 42: Inzetten van Roma-mediatoren

Actie 43: Ondersteunen van doelgroepengerichte communicatie

Actie 44: Organiseren van het doortrekkersterrein aan de Drongensesteenweg

Acties i.v.m. het geheel van netwerken en relaties in de buurt:

Zie acties bij 'correcte informatie en beeldvorming' (3.1.4.) en 'participatie en inspraak' (3.2.4.)

4. Methodische prioriteiten van de Integratiedienst

Hieronder worden de methoden geschetst die door de Integratiedienst worden ingezet om het integratiebeleid meer daadkracht te geven.

4.1. Dataverzameling en -analyse

De deskundigheid van de regisseur van het lokale integratiebeleid zal onder meer afgemeten worden aan het feit of hij er in slaagt om er actoren op een geloofwaardige manier van te overtuigen bepaalde initiatieven te nemen. Dat kan alleen op grond van krachtige argumenten: stevig cijfermateriaal, wetenschappelijke inzichten en bestaande praktijkervaring in binnen- en buitenland. De Integratiedienst moet bijgevolg meer dan in het verleden inzetten op het efficiënt verzamelen, verwerken, documenteren én presenteren van cijfers, getuigenissen, vaststellingen, thema's... Daarbij wordt vanzelfsprekend een beroep gedaan op de talrijke gegevens die door verschillende diensten, organisaties en instellingen in kaart zijn gebracht.

Alleen op die wijze zal de regisseur de autoriteit afdwingen om andere diensten en organisaties daadwerkelijk te beïnvloeden. De Integratiedienst kan bijvoorbeeld op geregelde tijdstippen rond specifieke thema's publicaties (witboek, zwartboek, signalenbundel...) uitbrengen.

4.2. Integrezen van etnisch-culturele diversiteit in relevante stedelijke planningsprocessen

Etnisch-culturele diversiteit wordt in steeds meer stedelijke diensten een niet onbelangrijk aandachtspunt. De Integratiedienst moet er naar streven om van etnisch-culturele diversiteit een volwaardig inhoudelijk criterium van relevante stedelijke planningsprocessen te maken. Dat zou bijvoorbeeld kunnen betekenen dat een aantal departementen en diensten het thema expliciet in de planning- en rapporteringcyclus opneemt. Dat kan best gebeuren vanuit bredere invalshoeken zoals 'diversiteit' of 'sociale duurzaamheid'.

4.3. Werkinstrumenten ontwikkelen

Als diensten en organisaties er van overtuigd zijn om elementen van het lokale integratiebeleid in hun beleidsplanning op te nemen, dan moet dat engagement door de Integratiedienst gesteund worden door het aanbieden van methodieken en instrumenten. Dat betekent dat de aanwezige kennis en ervaring moeten worden gesystematiseerd en tot bruikbare instrumenten gesmeed.

4.4. Breed netwerk van sleutelfiguren ontsluiten

Om de vinger aan de pols van het lokale integratiebeleid houden, heeft de Integratiedienst nood aan een goed georganiseerd netwerk van personen, dat op verschillende manieren kan ingeschakeld worden bij de realisatie van de doelstellingen van dat beleid.

4.5. Project- en trajectwerking

De Integratiedienst moet voortdurend een stimulerende en sensibiliserende rol spelen ten aanzien van diensten en organisaties. Die rol moet waar gemaakt worden door geregeld samen met diensten en organisaties op het terrein concrete projecten en trajecten uit te voeren.

Actielijst per thema

MIGRATIE

Actie 1: Organiseren van een ronde tafel Intra-Europese Migratie

Korte omschrijving actie: Teneinde het integrale karakter van de aanpak van de intra-Europese migratie te verzekeren, gebruikt de Integratiedienst het instrument 'ronde tafel' om het scala aan betrokken diensten minstens één maal per jaar samen te brengen. Naast het bieden van een breed overzicht van wat loopt, kan dit overleg ook leiden tot het blootleggen van hiaten in de aanpak.

Betrokken actoren: Integratiedienst, samen met Lokale Politie Gent, OCMW Gent, Dienst Internationale Samenwerking, Dienst Burgerzaken en stadsdiensten en organisaties uit de thematische werkgroepen

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: alle diensten en organisaties waar intra-Europese migratie op de agenda staat

Uitvoeringsdatum: 2012-2014

Actie 2: Organiseren van een Infopunt Migratie

Korte omschrijving actie: Organiseren van een Infopunt Migratie als aanspreekpunt rond administratief-juridische aspecten van migratie binnen het Administratief Centrum Zuid voor burgers, intermediairen en vrijwilligers. Informeren en gericht doorverwijzen van de hulpvrager rond zijn/haar rechten en plichten.

Betrokken actoren: Integratiedienst. Alle relevante doorverwijspartners en toeleiders zowel stadsintern als stadsextern waaronder Dienst Burgerzaken, Dienst Economie, OCMW Gent, ING vzw, CAW Artevelde, CAW Visserij, Onthaalbureau Kom-Pas vzw, Huis van het Nederlands Gent vzw, VDAB, CAW Visserij en Bureau Juridische bijstand

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: burgers en intermediairen

Uitvoeringsdatum: 2012-2014

WERK

Actie 3: Versterken van de nieuwe werkzoekende

Korte omschrijving actie: Uitwerken van een project binnen het platform Gent Stad in Werking voor het versterken van zeer zwakke werkzoekenden, die niet via het reguliere aanbod bereikt worden.

Betrokken actoren: Dienst Werk, samen met partners van Gent, Stad in Werking – platform: Integratiedienst, VDAB, OCMW/OTC, Kom-Pas vzw en betrokken Derdenorganisaties

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: in arbeidsmarkttermen zwakke werkzoekende nieuwe EU-burgers

Uitvoeringsdatum: 2012-2014

Actie 4: Project 'Ambassadeurs'. (Hoog)geschoolde allochtone rolmodellen

Korte omschrijving actie: Het project ambassadeurs wordt gecontinueerd vanuit de stadsdiensten. Het project brengt succesvolle allochtone rolmodellen in beeld. Via hun getuigenissen overtuigen zij jongeren en hun ouders meer in te zetten op opleiding. Leerkrachten overtuigen zij van de belangrijke rol die zij spelen t.a.v. hun (allochtone) leerlingen. Werkgevers worden geconfronteerd met succesvolle allochtone werknemers waardoor stereotypen worden doorbroken en allochtone werkzoekenden kansen krijgen op tewerkstelling op niveau.

Betrokken actoren: Integratiedienst, samen met de Dienst Werk. Mogelijke andere partners zijn de erkende landelijke verenigingen van migranten, ING vzw, VOKA en UNIZO

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: allochtone jongeren en hun ouders, leerkrachten en werkgevers

Uitvoeringsdatum: 2012-2014

Actie 5: Project 'Voor meer etnisch-culturele diversiteit bij het personeel van de Stad Gent'

Korte omschrijving actie: Bij het promoten van tewerkstelling bij de Stad Gent worden allochtone rolmodellen ingezet.

Betrokken actoren: Integratiedienst (in uitvoering van het project 'Ambassadeurs'), samen met het Departement Personeel en Organisatie, Dienst Rekrutering en Selectie

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: alle Gentenaars

Uitvoeringsdatum: 2012-2014

Actie 6: Project 'Eminente' voor hooggeschoolde allochtonen

Korte omschrijving actie: De Stad Gent is promotor en mede-uitvoerder van dit ESF-project, met als doel hooggeschoolde allochtone werkzoekenden te begeleiden naar een job op maat. Dit door de methodieken en instrumenten van dienstverlening aan hooggeschoolde allochtone werkzoekenden, werkgevers en intermediairen te bundelen en waar nodig aan te vullen.

Betrokken actoren: Dienst Werk, samen met VDAB Randstad Diversity en Job en Co vzw

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: hooggeschoolde werkzoekende allochtonen

Uitvoeringsdatum: 2012-2013

ONDERWIJS

Actie 7: Uitbouwen van het Project 'Brugfiguren', specifiek in de communicatie met nieuwe EU-burgers

Korte omschrijving actie: Komen tot een organisatorische en methodische versterking van het bestaande brugfigurenproject, met specifieke aandacht voor nieuwe EU-burgers.

Betrokken actoren: Brede School werking van de Pedagogische Begeleidingsdienst en Integratiedienst, samen met partners van het Scholenoverleg 'Roma en Onderwijs'

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: scholen en (kansarme) ouders, in het bijzonder nieuwe EU-burgers

Uitvoeringsdatum: 2012-2014

Actie 8: Sensibiliseren over het belang van deelname aan kleuteronderwijs

Korte omschrijving actie: Verzamelen van good practices en het ontwikkelen van een nieuw product om ouders van allochtone afkomst in het algemeen en nieuwe EU-burgers in het bijzonder te sensibiliseren rond het belang van deelname aan kleuteronderwijs, opdat kleuters niet alleen ingeschreven worden, maar ook ten volle deelnemen.

Betrokken actoren: Pedagogische Begeleidingsdienst en Integratiedienst, samen met Kind&Gezin, Inloopteams De Sloep en Reddie Teddy en LOP Gent Basisonderwijs

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: (kansarme) ouders, in het bijzonder nieuwe EU-burgers

Uitvoeringsdatum: 2012-2013

Actie 9: Stimuleren deelname jongeren aan het vrijetijdsaanbod - met specifieke aandacht voor stimulering Nederlandse taal

Korte omschrijving actie: vorm geven en opvolgen van het Netwerk Planeet Gent en het Netwerk Vrije Tijds participatie, in aansluiting op het Gents Plan Geletterdheid. Het bestaande aanbod wordt meer afgestemd op (kansarme) jongeren, in het bijzonder nieuwe EU-burgers.

Betrokken actoren: Jeugdendienst en Integratiedienst, samen met partners vertegenwoordigd in het Netwerk Vrije Tijds participatie en in het Netwerk Planeet Gent, Kom-Pas vzw, OKAN-scholen, vzw Jong en vzw Roeland

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: (kansarme) jongeren, in het bijzonder nieuwe EU-burgers

Uitvoeringsdatum: 2012-2014

Actie 10: Ondersteunen van initiatieven rond wederzijdse betrokkenheid tussen allochtone ouders en secundaire scholen

Korte omschrijving actie: Het bundelen en promoten van initiatieven en good practices rond etnisch-culturele diversiteit en ouderbetrokkenheid in het secundair onderwijs, met een specifieke aandacht voor nieuwe EU-burgers (Research - Studiedag - Publicatie/coachingspakket).

Betrokken actoren: Integratiedienst, samen met het Steunpunt Diversiteit en Leren UGent

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: secundaire scholen en allochtone ouders, met specifieke aandacht voor nieuwe EU-burgers

Uitvoeringsdatum: 2012

Actie 11: Onderzoeken van wederzijdse betrokkenheid tussen allochtone ouders en het buitengewoon secundair onderwijs

Korte omschrijving actie: Onderzoek naar wederzijds begrip, drempels, welbevinden, ... van allochtone ouders met kinderen in het buitengewoon secundair onderwijs enerzijds en de instellingen van het buitengewoon onderwijs anderzijds.

Betrokken actoren: Integratiedienst, samen met Centra voor Leerlingenbegeleiding

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: allochtone ouders en scholen van het buitengewoon secundair onderwijs

Uitvoeringsdatum: 2013

Actie 12: Organiseren van een studiedag in het kader van het Project 'Samsara'

Korte omschrijving actie: Binnen de schoot van het platform Gent Stad In Werking ondersteunt het project Samsara allochtone meisjes uit het secundair onderwijs bij het maken van een bewuste studiekeuze. In het kader van dit project wordt een studiedag georganiseerd met als doel: 1) het vergelijken van succesfactoren van projecten die de zelfredzaamheid van allochtone jongeren versterken; 2) deze succesfactoren ophoofden en bestendigen.

Betrokken actoren: Dienst Werk, samen met partners van Gent, Stad in Werking – platform: OCMW-OTC, Departement Onderwijs en Opvoeding, Integratiedienst, Vzw Jong en Jeugdendienst

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: allochtone jongeren van 16-18 jaar, met een bijzondere aandacht voor meisjes

Uitvoeringsdatum: 2012

Actie 13: Ondersteunen van acties en projecten die 'Elders Verworven Competenties' van jongeren erkennen en valoriseren

Korte omschrijving actie: Ontwikkelen van een product om Elders Verworven Competenties van jongeren te erkennen en te valoriseren.

Betrokken actoren: Integratiedienst en Jeugdendienst, samen met JES vzw en vzw Jong

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: (allochtone) jongeren

Uitvoeringsdatum: 2012-2014

Actie 14: Onderzoeken van onderwijsstimuli voor doortrekkende kinderen en jongeren

Korte omschrijving actie: Onderzoek naar haalbaarheid, gedragenheid en samenwerkingsmogelijkheden om een project op te zetten volgens het concept "mobiele school", gericht op kinderen en jongeren op het doortrektersterrein. Dit met als doel leersuccessen te laten ervaren en zin te doen krijgen om te leren.

Betrokken actoren: Integratiedienst met andere relevante Gentse actoren (maken deel uit van het onderzoek)

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: doortrekkende kinderen en jongeren

Uitvoeringsdatum: 2012-2014

GEZONDHEID

Actie 15: Project 'Elke Gentenaar een huisarts!'

Korte omschrijving actie: Het toeleiden van elke Gentenaar naar een vaste huisarts in hun buurt. Opwaardering van de centrale rol van de huisarts in de zorg voor elke patiënt, via het Globaal Medisch Dossier. In de vijf prioritaire wijken worden infomomenten georganiseerd i.v.m. het gezondheidssysteem in Vlaanderen, belang van de huisarts en wetgeving.

Betrokken actoren: Gezondheidsdienst, in samenwerking met het Oriëntatiepunt Gezondheidszorg, Dienst Asiel- en Vluchtelingenbeleid, Wijkgezondheidscentra, Huisartsenvereniging Gent, Kovag (apothekers), OCMW en Integratiedienst

Uitvoeringsgebied: Gent, voornamelijk in de vijf prioritaire wijken

Doelgroep: alle Gentenaars, met specifieke aandacht voor kansarme (allochtone) doelgroepen

Uitvoeringsdatum: 2012-2013

Actie 16: Project 'Zet je tanden erin!'

Korte omschrijving actie: Sensibiliseren over het belang van een goede mondgezondheid door het dagelijks tweemaal poetsen, gezonde voeding en minstens één keer per jaar naar de tandarts gaan op controle. De algemene campagne toegankelijk maken voor kansarme en allochtone doelgroepen. De bestaande informatie toegankelijk maken/afstemmen op maat van kansarme en allochtone doelgroepen met het accent op het tandartsbezoek - de regelgeving.

Betrokken actoren: Gezondheidsdienst, samen met de Wijkgezondheidscentra, vzw Jong, Maatschappelijke Tandheelkunde UGent, Centra voor Leerlingenbegeleiding en Verbond der Vlaamse Tandartsen

Uitvoeringsgebied: Gent.

Doelgroep: alle Gentenaars, met specifieke aandacht voor kansarme (allochtone) doelgroepen

Uitvoeringsdatum: maart 2012

Actie 17: Sensibiliseren over het belang van borstkankerscreening

Korte omschrijving actie: Bestaande acties van de Kankerliga en Logo Gezond+ vzw ondersteunen of samen acties opzetten opdat meer allochtonen worden bereikt.

Betrokken actoren: Logo Gezond+ vzw, in samenwerking met Integratiedienst, ziekenhuizen en Gezondheidsdienst

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: alle Gentenaars, met specifieke aandacht voor allochtone vrouwen

Uitvoeringsdatum: 2012-2013

Actie 18: Bekendmaken van de werelddag Geestelijke Gezondheid

Korte omschrijving actie: Het thema bespreekbaar maken, taboe doorbreken van psychologische problemen door rond de werelddag geestelijke gezondheid activiteiten te organiseren rond dit thema.

Betrokken actoren: Gezondheidsdienst, samen met de Vlaamse Vereniging van Geestelijke Gezondheid, Logo Gezond+ vzw, Poco Loco vzw, PC Guislain, Metawonen – Buddyproject en Integratiedienst

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: alle Gentenaars, met specifieke aandacht voor kansarme (allochtone) doelgroepen

Uitvoeringsdatum: In de week van 10 oktober 2012 en 2013

Actie 19: Informeren over gezondheidsthema's op maat

Korte omschrijving actie: Gentenaars informeren van specifieke thema's rond gezondheid, en dit op maat van kansarme en allochtone Gentenaars. Dit kan door het hertalen of vertalen van schriftelijke informatie of via andere (doelgroepengerichte communicatie)methodieken.

Betrokken actoren: Gezondheidsdienst, samen met Integratiedienst en Wijkgezondheidscentra

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: (kansarme) (allochtone) Gentenaars

Uitvoeringsdatum: 2012-2013

Actie 20: Project 'Praatgroep Geestelijke Gezondheidszorg'

Korte omschrijving actie: In groepen van een vijftiental allochtone deelnemers worden gerelateerde thema's aan geestelijke gezondheid besproken en deelnemers met een acute problematiek worden doorverwezen.

Betrokken actoren: Eclips vzw, samen met Integratiedienst en de Wijkgezondheidscentra

Uitvoeringsgebied: Gent, wijkgericht

Doelgroep: allochtonen

Uitvoeringsdatum: 2012-2014

Actie 21: Toeleiden woonwagenbewoners naar Kind en Gezin

Korte omschrijving actie: Nagaan of de kinderen, verblijvend op het doortrekkersterrein, al gevaccineerd zijn, zoniet deze toeleiden naar Kind en Gezin. Opvolgen en stimuleren dat alle inentingen gegeven worden op de juiste tijdstippen. De vrouwelijke woonwagenbewoonsters informeren en toeleiden naar de postnatale diensten van Kind en Gezin. Informeren en ondersteunen van de medewerkers van Kind en Gezin bij contacten met de doelgroep.

Betrokken actoren: Integratiedienst, in samenwerking met Kind en Gezin

Uitvoeringsgebied: doortrekkersterrein Drongensesteenweg

Doelgroep: woonwagenbewoners

Uitvoeringsdatum: 2012-2014

Actie 22: Traject Mantelzorg

Korte omschrijving actie: Binnen het Project Mantelzorg van het OCMW en de Stad Gent wordt in de wijk Muide een analyse gemaakt van de doelgroep mantelzorgers (hiertoe behoren ook allochtone mensen die familieleden langdurig en intensief verzorgen) en de noden en met als doel een netwerk te ontwikkelen dat ondersteuning moet bieden aan de mantelzorgers in deze wijk.

Betrokken actoren: Dienst Buurtwerk, samen met Dienst Sociale Voorzieningen, Seniorendienst en OCMW Dienstencentrum.

Uitvoeringsgebied: Gent, opstart in de wijk Muide-Meulestede-Afrikalaan

Doelgroep: (allochtone) mantelzorgers

Uitvoeringsdatum: 2012

Actie 23: Sensibiliseren over het belang van cultuursensitieve zorg

Korte omschrijving actie: Via vorming en overleg bekend maken van verschillende methodieken die leiden naar cultuursensitieve zorg bij hulpverleners.

Betrokken actoren: Integratiedienst, samen met Eclips vzw en Gezondheidsdienst

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: 1^e -2^e -3^e lijnshulpverleners die in contact komen met mensen van diverse allochtone afkomst

Uitvoeringsdatum: 2013-2014

Actie 24: Bespreekbaar maken van stressoren ten gevolge van kansarmoede en migratie

Korte omschrijving actie: Het thema stressoren van kansarmoede en migratie bespreekbaar maken bij de Gezondheidsraad en het formuleren van mogelijke acties.

Betrokken actoren: Gezondheidsdienst en Gezondheidsraad, samen met de Integratiedienst

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: actoren binnen de Gezondheidsraad

Uitvoeringsdatum: 2012

RACISMEBESTRIJDING

Actie 25: Project 'Discriminatiebestrijding op de woonmarkt'

Korte omschrijving actie: Structurele bestrijding van racisme in de huisvestingsmarkt, in het bijzonder door het garanderen van meer transparantie in de woonmarkt via het stimuleren van de toepassing van het politiereglement betreffende het afficheren van huurprijzen. Opmaak nota met concrete voorstellen en werkwijzen i.f.v. de effectieve bestrijding van uitsluitingsmechanismen op de woonmarkt.

Betrokken actoren: Integratiedienst, samen met Politie, Meldpunt Discriminatie, @REM (enkel betrokken als adviesorgaan, niet als uitvoerder), Dienst Wonen, Woonraad, Huurdersbond en Verhuurderssyndicaten

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: alle Gentenaars, in het bijzonder de Gentenaars die huren of verhuren op de Gentse woonmarkt

Uitvoeringsdatum: 2012

Actie 26: Organiseren van een Gentse dag tegen racisme

Korte omschrijving actie: Naar aanleiding van de Internationale Dag tegen Racisme organiseert de Stad Gent jaarlijks een grootschalig sensibiliserend evenement.

Betrokken actoren: Integratiedienst, samen met Programmteam Gelijke Kansen en Diversiteit, AGORA-partners, Hogeschool Gent, Universiteit Gent en middenveldorganisaties

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: alle Gentenaars

Uitvoeringsdatum: (21 maart) 2012-2014

CORRECTE INFORMATIE EN BEELDVORMING

Actie 27: Correct berichten over etnisch-culturele diversiteit

Korte omschrijving actie: De Stad Gent communiceert via uiteenlopende kanalen en instrumenten (publicaties, website, Stadsmagazine, Stads-TV, persberichten, ...) over recente ontwikkelingen en evoluties op het vlak van (etnisch-culturele) diversiteit, over de uitvoering van het beleidsplan en over specifieke acties.

Betrokken actoren: Integratiedienst en Dienst Voorlichting

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: alle Gentenaars, nationale en lokale media

Uitvoeringsdatum: 2012-2014

Actie 28: Organiseren van een trefdag interreligieuze dialoog

Korte omschrijving actie: Organiseren van een trefdag met als doel enerzijds de rol van een overheid te schetsen over het hoe omgaan met levensbeschouwelijke diversiteit en anderzijds de plaats en de rol van levensbeschouwelijke diversiteit in publieke functies.

Betrokken actoren: Federaties van allochtone organisaties, Kerkwerk Multicultureel Samenleven vzw, Motief vzw, Moslimexecutieve, Universiteit Leuven (Wereldgodsdiensten, Interreligieuze dialoog en religiestudies), (inter)religieuze gemeenschappen

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: alle Gentenaars

Uitvoeringsdatum: 2012

Actie 29: Uitreiken van de samenlevingsprijs

Korte omschrijving actie: De samenlevingsprijs wordt door de Stad Gent om de twee jaar uitgereikt aan een persoon of organisatie die zich bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt op het gebied van samenleven in diversiteit.

Betrokken actoren: Integratiedienst, Programmteam Gelijke Kansen en Diversiteit, Dienst Buurtwerk

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: individuele burgers (alle Gentenaars) of diensten en organisaties die niet-stadsgebonden of stadsgerelateerd zijn

Uitvoeringsdatum: november 2013

Actie 30: Project 'Voor Gent bestemd' (vertellend erfgoed)

Korte omschrijving actie: Het project tekent verhalen, rituelen en tradities van "geïmmigreerde mensen naar Gent" op en ontsluit die voor een breed publiek .

Betrokken actoren: Integratiedienst, samen met erkende landelijke verenigingen van migranten (CDF vzw, TUB vzw, VOEM vzw, PAG vzw), Kom-Pas vzw, ING vzw, Dienst Buurtwerk, Dienst Cultuurparticipatie en wetenschappelijke partners: Universiteit Gent, STAM (Stadsmuseum), AMSAB-ISG (Instituut voor Sociale Geschiedenis) en FARO (Vlaams Steunpunt Cultureel Erfgoed)

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: alle Gentenaren

Uitvoeringsdatum: 2012-2014

Actie 31: Organiseren evenement 'Gent Ongekend'

Korte omschrijving actie: Dit is een dag waarbij de allochtone verenigingen 'hun deuren openzetten' en aan alle Gentenaars, met extra aandacht voor nieuwkomers, de kans geven om op een originele wijze kennis te maken met hun werking.

Betrokken actoren: Integratiedienst, samen met erkende landelijke verenigingen van migranten en Kom-Pas vzw

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: Gentenaars, met een bijzondere aandacht voor nieuwkomers

Uitvoeringsdatum: 2012 en 2014

PARTICIPATIE EN INSPRAAK

Actie 32: Organiseren @Rem (adviesraad etnisch-culturele diversiteit)

Korte omschrijving actie: De adviesraad geeft op vraag van het stads- en/of OCMW-bestuur of op eigen initiatief advies over thema's die etnisch-culturele diversiteit aanbelangen.

Betrokken actoren: Integratiedienst (waarneming secretariaat), samen met leden van de adviesraad, enerzijds de erkende landelijke verenigingen van migranten en anderzijds actoren uit de welzijns- en maatschappelijke sector

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: alle doelgroepen van het Integratie-, migratie- en inburgeringsbeleid

Uitvoeringsdatum: 2012-2014

Actie 33: Organiseren Forum AGORA

Korte omschrijving actie: Tweemaandelijks overlegtafel waarop lokale besturen en middenveldorganisaties met elkaar in dialoog en discussie gaan over zowel de strategische als de operationele aanpak van het samenleven in etnisch-culturele diversiteit.

Betrokken actoren: Integratiedienst, samen met erkende landelijke verenigingen van migranten, De Centrale vzw, OCMW Gent, Kom-Pas vzw, ING vzw, SOG vzw, JONG vzw en het Huis van het Nederlands Gent vzw

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: alle Gentenaren, partners (naargelang acties die worden georganiseerd)

Uitvoeringsdatum: 2012-2014

Actie 34: Stimuleren van de interculturele dialoog in het wijkoverleg

Korte omschrijving actie: Hieronder hoort het stimuleren tot deelname aan het wijkoverleg. Via het wijkoverleg worden signalen verzameld. Wat de belangrijkste werkpunten voor de wijk betreft, worden ook deze opgelijst en wordt samen gekeken hoe daar zelf (met organisaties en wijkbewoners) kan aan gewerkt worden (acties opzetten) en wat het beleid hieraan kan doen (beleidsaanbevelingen opmaken). Vanuit de Gebiedsgerichte Werking van de Stad wordt in 2012 specifiek ingezet op het wijkoverleg Sluizeken-Tolhuis-Ham.

Betrokken actoren: Gebiedsgerichte Werking, samen met Dienst Buurtwerk, OCMW Gent, Dienst Straathoekwerk, Integratiedienst, de Brede School werking van de Pedagogische Begeleidingsdienst, en plaatselijke organisaties zoals Jong vzw, Samenlevingsopbouw vzw en Victoria Deluxe vzw

Uitvoeringsgebied: 5 prioritaire wijken

Doelgroep: alle bewoners en organisaties uit de wijken

Uitvoeringsdatum: 2012-2014

Actie 35: Ondersteunen van initiatieven die de interculturele en/of interreligieuze dialoog bevorderen

Korte omschrijving actie: Het Stedelijke subsidiereglement beoogt de subsidiëring van particuliere initiatieven gericht op intercultureel en/of interreligieuze dialoog. Particuliere initiatieven kunnen een subsidie aanvragen voor een activiteit (kortlopend) of een project (langlopend). De actie bestaat erin om het subsidiereglement, en gekoppeld hieraan de stedelijke subsidiekanalen, beter bekend te maken bij het allochtoon middenveld aan de hand van affiches en flyers.

Betrokken actoren: Integratiedienst

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: alle Gentenaren

Uitvoeringsdatum: 2012

Actie 36: Samen Inburgeren via inburgeringscoaches

Korte omschrijving actie: De Stad Gent gaat het engagement aan om de projecten rond 'Samen Inburgeren' via inburgeringscoaches te faciliteren. Dit door de initiatieven mee bekend te maken, vrijwilligers en coaches door te verwijzen naar lokale initiatiefnemers en inburgeraars en coaches via vorming vertrouwd te maken met solliciteren en tewerkstelling bij de Stad Gent.

Betrokken actoren: ING vzw, Vormingplus Eeklo-Gent en Hogeschool Gent, samen met Via Educatie, Wonderwijs, Dienst Personeel en Organisatie Stad Gent, OCMW/OTC, Huis van het Nederlands Gent vzw, Kom-Pas vzw en Integratiedienst

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: alle Gentenaren, in het bijzonder inburgeraars

Uitvoeringsdatum: 2012-2014

SOCIALE COHESIE

Actie 37: Onthaal nieuwe bewoners

Korte omschrijving actie: In de wijk Dampoort zal een experiment uitgewerkt worden rond het onthaal van bewoners. Nieuwe bewoners zullen via een huisbezoek persoonlijk worden uitgenodigd op een onthaalmoment. Dit onthaalmoment wordt voorbereid met bewoners die reeds langer in dit gebied wonen. Op deze wijze krijgen deze nieuwe bewoners netwerken met bewoners die reeds langer in deze omgeving wonen en kunnen ze er met hun vragen terecht. De methodiek van dit experiment krijgt een neerslag zodat het zich verder kan ontwikkelen door latere ervaringen bij dergelijke projecten in andere wijken.

Betrokken actoren: Dienst Buurtwerk, samen met Gebiedsgerichte Werking, Integratiedienst en plaatselijke organisaties zoals Jong vzw en Samenlevingsopbouw vzw

Uitvoeringsgebied: 5 prioritaire wijken met opstart in wijk Dampoort

Doelgroep: nieuwe inwoners, waaronder nieuwe EU-burgers

Uitvoeringsdatum: 2012-2014

Actie 38: Opzetten van wijktrajecten ter bevordering van sociale cohesie

Korte omschrijving actie: Huisbezoeken in een deelgebied van een wijk, waarbij bewoners samenlevingsproblemen in hun straat, hun wijk kunnen aangeven en suggesties kunnen formuleren ter voorkoming ervan. Bewoners worden tegelijk gemotiveerd om mee te werken aan oplossingen. De gesignaleerde problemen worden meegenomen naar het buurtteam en het beleid.

Betrokken actoren: Dienst Buurtwerk, Integratiedienst, Dienst Stedelijke Vernieuwing en Gebiedsgerichte Werking en plaatselijke organisaties zoals Jong vzw, ING vzw en Samenlevingsopbouw vzw

Uitvoeringsgebied: werkingsgebied Dienst Buurtwerk

Doelgroep: alle Gentenaars

Uitvoeringsdatum: 2012-2014

Actie 39: Ondersteunen van het residentiële woonwagenterrein Vosmeers

Korte omschrijving actie: Regelmatig bezoek aan het terrein Vosmeers om een hechte vertrouwensband op te bouwen en te onderhouden met de bewoners. Het signaleren van problemen. Bemiddelen bij conflicten. Informeren m.b.t. de faciliteiten van het terrein. Informeren van andere gemeenten m.b.t. de toewijsmodaliteiten, het beheer, de inrichting en het reglement op het terrein. Delen van de expertise met andere gemeenten en organisaties.

Betrokken actoren: Dienst Wonen, samen met Integratiedienst en andere gemeenten in Oost-Vlaanderen

Uitvoeringsgebied: Residentieel woonwagenterrein Vosmeers

Doelgroep: voornamelijk woonwagenbewoners

Uitvoeringsdatum: 2012-2014

Actie 40: Ontwikkelen van een screeningsinstrument laagdrempelige communicatie

Korte omschrijving actie: Het bieden van ondersteuning via het screenen van schriftelijke informatie op eenduidig taalgebruik en culturele context op vraag van diensten en voorzieningen. Het aanbieden van vorming voor de opmaak van een goede brontekst.

Betrokken actoren: Tolk- en Vertaalservice Gent vzw, samen met Dienst Voorlichting, Wablief vzw, taalambtenaar, Verenigingen waar armen het woord nemen en Integratiedienst

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: Gentse diensten en organisaties

Uitvoeringsdatum: 2012-2014

Actie 41: Communicatie'boekje' op maat van buurtwerkers

Korte omschrijving actie: Naar analogie met het samenlevingsboekje wordt een internetbestand met fotomateriaal en vertalingen van veel voorkomende begrippen ontworpen met situaties die de buurtwerker kunnen helpen bij huisbezoeken e.a. om communicatie aan te gaan met anderstalige bewoners. Deze foto's kunnen hen in staat stellen bewoners te vragen deel te nemen aan activiteiten, mee te werken, dingen mee te brengen enz.

Betrokken actoren: Dienst Buurtwerk, samen met Integratiedienst

Uitvoeringsgebied: Werkingsgebied Dienst Buurtwerk

Doelgroep: anderstalige bewoners

Uitvoeringsdatum: 2012

Actie 42: Inzetten van Roma-mediators

Korte omschrijving actie: Met het oog op het verbeteren van de communicatie met nieuw ingestroomde migrantengroepen, meer bepaald uit de nieuwe EU-lidstaten, zet de Integratiedienst twee Roma-mediators in. Deze mediators zullen andere diensten en voorzieningen ondersteunen in hun communicatie naar de doelgroep toe.

Betrokken actoren: Integratiedienst, samen met stadsdiensten betrokken bij de wijkgerichte aanpak, met de Dienst Stedelijke Vernieuwing en Gebiedsgerichte Werking als regisseur

Uitvoeringsgebied: Gent

Doelgroep: alle Gentenaars

Uitvoeringsdatum: 2012-2014

Actie 43: Ondersteunen van doelgroepengerichte communicatie

Korte omschrijving actie: Dit kan gaan over thema's als werk, onderwijs, gezondheid, en andere thema's ter bevordering van het samenleven in diversiteit.

- methodieken ter beschikking stellen en uitvoeren in functie van specifieke vragen van diensten en organisaties
- ontwikkelen van methodieken om specifieke doelgroepen van het beleid te informeren en/of te sensibiliseren

Betrokken actoren: Integratiedienst en andere actoren afhankelijk van het thema

Uitvoeringsgebied: 5 prioritaire wijken

Doelgroep: alle Gentenaars

Uitvoeringsdatum: 2012-2014

Actie 44: Organiseren van het doortrekkersterrein aan de Drongensesteenweg

Korte omschrijving actie: Onthaal en begeleiding van de doelgroep op het terrein. Administratie doen rond de reservaties, aankomst en vertrek. Informeren en toezicht houden op de naleving van het huishoudelijk reglement. Aanspreekpunt zijn voor alle betrokken diensten, doortrekkers en buurtbewoners. Toezicht houden op onderhoud terrein. Klachten behandelen. Evalueren van het gebruik van het terrein. Informeren van doortrekkers m.b.t. de faciliteiten van het terrein zowel mondeling als schriftelijk (bijvoorbeeld folder). Informeren van buurtbewoners door het beantwoorden van hun vragen. Informeren van andere gemeenten m.b.t. de werking van het terrein. Delen van de expertise rond beheer en inrichting van een terrein met andere gemeenten en organisaties.

Betrokken actoren: Integratiedienst, samen met Politie, ISS, Ivago, Dienst Facility Management, Groendienst, Provinciale diensten, Huisvestingsmaatschappijen en andere gemeenten in Oost Vlaanderen

Uitvoeringsgebied: doortrekkersterrein Drongensesteenweg

Doelgroep: doortrekkers, buurtbewoners

Uitvoeringsdatum: 2012-2014

Actielijst per beleidsspoor

HET VERHOGEN VAN DE TOEGANKELIJKHEID van voorzieningen naar etnisch-culturele diversiteit toe (acties vanuit voorzieningen)

SD1 Stedelijke diensten en voorzieningen zijn goed afgestemd op de etnisch-culturele diversiteit in de Stad Gent

OD1 De Stad Gent kan tijdig inspelen op nieuwe migratiestromen

Actie 1: Organiseren van een ronde tafel Intra-Europese Migratie

Actie 2: Organiseren van een Infopunt Migratie

OD2 Het gezondheidsaanbod is goed afgestemd op etnisch-culturele diversiteit in de Stad Gent

Actie 23: Sensibiliseren over het belang van cultuursensitieve zorg

Actie 24: Bespreekbaar maken van stressoren ten gevolge van kansarmoede en migratie

HET BEVORDEREN VAN EMANCIPATIE van etnisch-culturele diversiteit (acties naar doelgroepen toe, ter versterking van doelgroepen)

SD2 Gentenaars van allochtone herkomst zijn goed geïnformeerd over (de evolutie van) de rechten en de plichten en de kansen en de beperkingen die op verschillende maatschappelijke domeinen gelden

OD1 Gentenaars van allochtone herkomst worden versterkt in hun kansen op een goede job

Actie 3: Versterken van de nieuwe werkzoekende

Actie 4: Project 'Ambassadeurs'. (Hoog)geschoolde allochtone rolmodellen

Actie 5: Project 'Voor meer etnisch-culturele diversiteit bij het personeel van de Stad Gent'

Actie 6: Project 'Eminente' voor hooggeschoolde allochtonen

OD2 Gentenaars van allochtone herkomst worden versterkt in hun onderwijskansen

Actie 8: Sensibiliseren over het belang van deelname aan kleuteronderwijs

Actie 9: Stimuleren deelname jongeren aan het vrijetijdsaanbod - met specifieke aandacht voor stimulering Nederlandse taal

Actie 12: Organiseren van een studiedag in het kader van het Project 'Samsara'

Actie 14: Onderzoeken van onderwijsstimuli voor doortrekkende kinderen en jongeren

OD3 Ouders van allochtone herkomst en scholen zijn goed ondersteund

Actie 7: Uitbouwen van het Project 'Brugfiguren', specifiek in de communicatie met nieuwe EU-burgers

Actie 10: Ondersteunen van initiatieven rond wederzijdse betrokkenheid tussen allochtone ouders en secundaire scholen

Actie 11: Onderzoeken van wederzijdse betrokkenheid tussen allochtone ouders en het buitengewoon secundair onderwijs

OD4 Gentenaars van allochtone herkomst worden gestimuleerd tot levenslang leren

Actie 13: Ondersteunen van acties en projecten die 'Elders Verworven Competenties' van jongeren erkennen en valoriseren

OD5 Gentenaars van allochtone herkomst zijn goed geïnformeerd over gezondheidszorg en gezondheidsorganisaties

Actie 15: Project 'Elke Gentenaar een huisarts!'

Actie 16: Project 'Zet je tanden erin!'

Actie 17: Sensibiliseren over het belang van borstkankerscreening
Actie 18: Bekendmaken van de werelddag Geestelijke Gezondheid
Actie 19: Informeren over gezondheidsthema's op maat
Actie 20: Project 'Praatgroep Geestelijke Gezondheidszorg'
Actie 21: Toeleden woonwagenebewoners naar Kind en Gezin
Actie 22: Traject Mantelzorg

OD6 De inspraak van Gentenaars van allochtone herkomst in het Gentse beleid wordt ondersteund

Actie 32: Organiseren @Rem (Adviesraad etnisch-culturele diversiteit)
Actie 33: Organiseren Forum AGORA

HET BEVORDEREN VAN SAMENLEVEN IN DIVERSITEIT (brug tussen ECD en voorzieningen)

SD3 De Stad Gent oefent een voorbeeldfunctie uit met betrekking tot het samenleven in diversiteit

OD1 Gentenaars hebben toegang tot goede informatie over alle aspecten van het lokale beleid met betrekking tot etnisch-culturele diversiteit

Actie 27: Correct berichten over etnisch-culturele diversiteit

OD2 Gentenaars hebben een beter beeld van de etnisch-culturele diversiteit in de stad

Actie 28: Organiseren van een trefdag interreligieuze dialoog
Actie 29: Uitreiken van de samenlevingsprijs
Actie 30: Project 'Voor Gent bestemd' (vertellend erfgoed)
Actie 31: Organiseren evenement 'Gent Ongekend'

OD3 Racisme en discriminatie worden structureel bestreden in de stad

Actie 25: Project 'Discriminatiebestrijding op de woonmarkt'
Actie 26: Organiseren van een Gentse dag tegen racisme
Andere acties: 10-Punten Actieplan tegen Racisme in het kader van het UNESCO-initiatief ECCAR

OD4 Gentenaars worden gestimuleerd om elkaar te ontmoeten over de grenzen van culturele of religieuze verschillen heen

Actie 34: Stimuleren van de interculturele dialoog in het wijkoverleg
Actie 35: Ondersteunen van initiatieven die de interculturele en/of interreligieuze dialoog bevorderen
Actie 36: Samen Inburgeren via inburgeringscoaches
Actie 37: Onthaal nieuwe bewoners

OD5 Er worden doelgroepgerichte communicatiemethodieken ontwikkeld om de doelgroepen beter te kunnen bereiken

Actie 40: Ontwikkelen van een screeningsinstrument laagdrempelige communicatie
Actie 41: Communicatie'boekje' op maat van buurtwerkers
Actie 43: Ondersteunen van doelgroepgerichte communicatie

OD6 Tussen beleid, diensten en organisaties wordt gemedieerd met betrekking tot specifieke doelgroepen

Actie 39: Ondersteunen van het residentiële woonwagenterrein Vosmeers
Actie 42: Inzetten van Roma-mediatoren
Actie 44: Organiseren van het doortrekkersterrein aan de Drongensesteenweg

OD7 Structurele samenlevingsproblemen worden op wijkniveau gedetecteerd

Actie 38: Opzetten van wijktrajecten ter bevordering van sociale cohesie

Bijlagen

Bijlage 1: Onderzoek en cijfers

Demografische gegevens op Gents niveau

1. Migratie	Bijlage 1 – p. 3
2. Werk	Bijlage 1 – p. 11
3. Onderwijs	Bijlage 1 – p. 27
4. Gezondheid	Bijlage 1 – p. 40
5. Antiracisme	Bijlage 1 – p. 47
6. Armoede	Bijlage 1 – p. 53
	Bijlage 1 – p. 59

Bijlage 2: Externe bevraging: overzicht per thema van bevroegde actoren, de positieve en minder goede punten in Gent betreffende dit thema en etnisch-culturele diversiteit en verwachtingen of suggesties naar de toekomst toe

1. Migratie	Bijlage 2 – p. 3
2. Werk	Bijlage 2 – p. 6
3. Onderwijs	Bijlage 2 – p. 10
4. Gezondheid	Bijlage 2 – p. 14
5. Antiracisme	Bijlage 2 – p. 16
6. Armoede	Bijlage 2 – p. 20